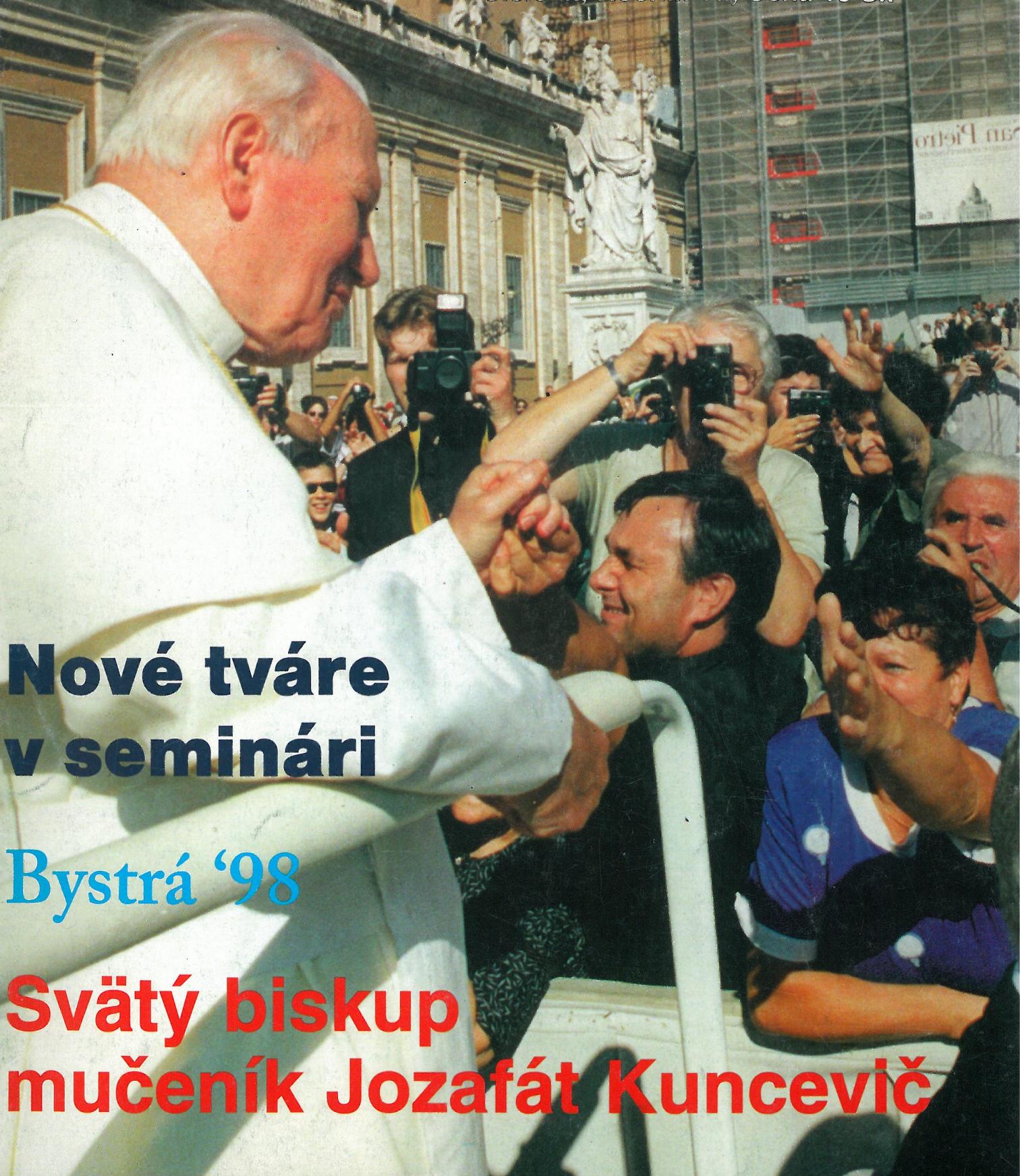

30

Časopis gréckokatolíckych bohoslovcov

Pramen

Číslo 4., Ročník VI., Cena 15 Sk

**Nové tváre
v seminári**

Bystrá '98

**Svätý biskup
mučeník Jozafát Kuncevič**

СВЯТОЕ

РАСПА

ТИЕ ГЛАС

Potrebné je len jedno...

Počas svojej katechickej činnosti mi pri vyučovaní náboženstva na strednej škole istá študentka položila otázku: „Prečo kňazi v čase pôstu zakazujú chodiť na diskotéky? Ved nemusíme tancovať. To sa ani hudba nemôže počúvať?”

Človek nechce strácať čas. Nechce nič premárnii. A preto zrýchluje životné tempo.

Ked čítame evanjelia, môžeme často zakúsiť ako nás dobrá zvest vyvádzza z tohto ľudského omylu. To môžeme vidieť aj u Ježiša.

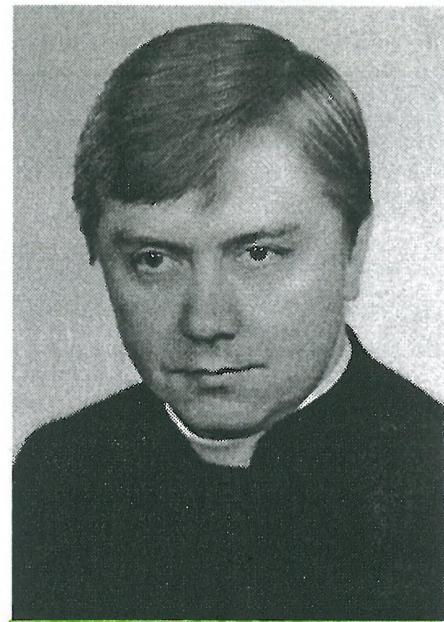
Ľudstvo naňho čakalo tisíce rokov. Ked po tomto čase čakania prichádza, dáva sa poznáť len pastierom a mudrcom. Neskôr žije okolo tridsať rokov v ústraní a „nečinnosti“. V očiach sveta sa zdajú tieto roky premárneným časom. Ved keď sa na niekoho čaká tisíc rokov, nemal by dať potom zo seba čo najviac !?

A keď už konečne začína aktívnu činnosť vyjdúc z rieky Jordán, znova nás jeho postoj

zaskakuje. Ten, ktorý neskôr povie: „Žatva je veľká, ale robotníkov málo“ (Lk 10,2) necháva žatvu a odchádza na púšť. Tu sa nám natíska otázka: Nie je to trocha zvláštne? Evanjelista Matúš píše: „Včasráno, ... sa modlil“ (Mk 1,35). Kristus túžiac po modlitbe robil to aj na úkor svojho spánku. Tu sa chce zvolať: „Pane, je ti to naozaj potrebné, aj na úkor tvojho zdravia? Ved tvoj deň bol skutočne vyčerpávajúci.“

Ježiš nám však ukazuje, že jeho aktivita bola nerozlučne spojená s odchodom na modlitbu. Tým nás učí: Ak chceš, aby boli tvoje kontakty s ľuďmi plodné, musíš doceniť moment odosobnenia sa na púšti – pri modlitbe. To pochopil Ján Krstiteľ, mnohí pustovníci, rehoľníci a svätí počas celých stáročí. Súčasnemu človeku sa zdá, že musí čoraz viac dávať – ale čo ma dávať?

Mohli by sme usudzovať, že Kristus, ktorý bol s Otcom jedno,

o.špirituál Peter Komanický

nepotreboval sa modliť. On to však robil veľmi často a aj na úkor spánku. A tak to vždy aj bude. Ak je človek obliehaný ľuďmi, je to výsledok toho, že odchádza na stretnutie s Bohom.

Ak nebudem odchádzať na modlitbu a rozjímanie, budeme odchádzať od ľudí do sveta vlastných snov a problémov. Potom nás ale neobklopia ľudia, aby nás počúvali, ale obklopí nás náš vlastný egoizmus.

Aj to bude púšť, ale už nie tá, ktorá dáva život, ale púšť zničenia a smrti.

o. Peter Komanický

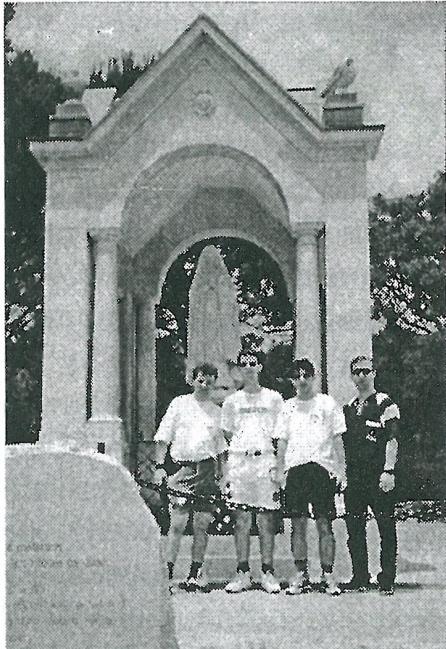
OBSAH

Úvodník	3
Obsah	4
Seminár. sekundy	5
Ďuri Štachytka	8
Velehrad	9
Úvaha	10
Ekumenizmus	12
Siluan Athoský	15
Prváci	17
Boh a ja	22
Bystrá '98	24
Jozafát Kuncevič	28
Jubileum 2000	31
Zasmejte sa	33
Relax	34

SEMINÁRSKE SEKUNDY

Lurdy a Fatima

Po tažkom a namáhavom letnom skúškovom obdobia sme si užili aj teplých letných dní. Hneď v prvých týždňoch prázdnin sme sa vybrali navštíviť najväčšie pútnické miesta západnej Európy a to Lurdy a Fatimu. Prežiť svätý ruženec na jednom z týchto pútnických miest je pre každého človeka úžasný zážitok. Najviac nás však uchvátili sviečkové sprievody, či už vo Fatime, alebo v Lurdoch, ktoré majú svoju špecifickú nezabudnuteľnú atmosféru. Cestou späť sme však nemohli obísť jedno z najkrajších miest Španielska – Barcelonu, v ktorej nás

miesto zjavenia Panny Márie

ohromila atmosféra večerného života v uliciach tejto metropoly. Cestou späť sme sa zastavili pri najkrajších Španielských plážach – Costa Brava. Domov si každý doniesol niečo iné. Niekoľko úpal, niekto trí v päte od morského ježka a iní len zopár pekných fotiek. Každý z nás si však doniesol veľkú kopu krásnych zážitkov.

Ad limina Apostolorum

V dňoch 6. – 13. septembra náš zbor svätého Romana Sladkopevca navštívil večné mesto Rím, paralelne s návštavou našich otcov biskupov *ad limina apostolorum* (k noham apoštolov). Počas tejto návštavy sme sa zúčastnili oslav výročia založenia Slovenského ústavu svätého Cyrila a Metoda a zároveň jeho povýšenia na Pápežský slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda. V stredu sme sa zúčastnili pravidelnej pápežskej audiencie zo sv. Otcom na námestí sv. Petra. Našu návštavu sme zavŕšili sv. Božskou liturgiou, ktorú celebroval vladika Ján a koncelebroval vladika Milan spolu s ostatnými slovenskými biskupmi. Veľkolepost Božskej liturgie zdôraznil aj nádherný

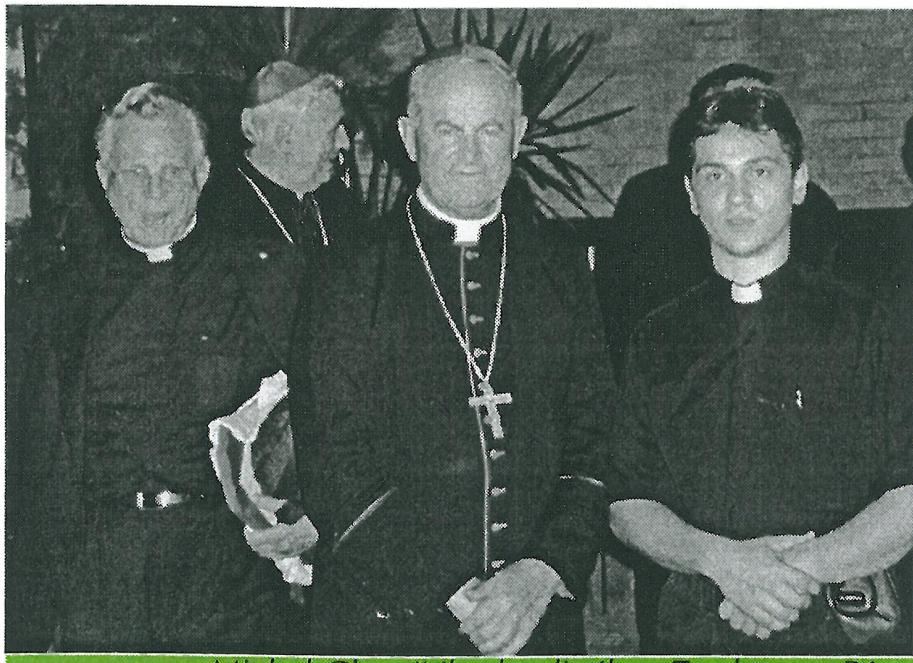
spev nášho zboru, ktorý sa nádherne vynímal v priestoroch baziliky Santa Maria Maggiore, ktorej múry dýchali atmosférou svätých Cyrila a Metoda, ktorí tu tiež pred viac než tisíc rokmi slúžili Božskú liturgiu v reči nášho ľudu. Po sv. Božskej liturgii vladika Ján posvätil pamätnú tabuľu pri pomíajúcu návštevu sv. Cyrila a Metoda v Ríme. V bazilike sv. Klementa sme navštívili pravdepodobné miesto hrobu sv. Cyrila. Veľký význam pre nás gréckokatolíkov na Slovensku má bazilika sv. Klementa aj preto, lebo práve v tejto bazilike prijal biskupsú vysviacku náš biskup - mučeník vladika Pavol Peter Gojdič.

Konečne škola

Počas prázdnin sa mnohí z nás bohoslovcov veľmi tešili na koniec septembra (netrpezliví sme očakávali štátne a opravne skúšky). Nie však kvôli parlamentným voľbám, ale kvôli tomu, že v nedeľu 27. septembra 1998 sme konečne nastúpili do seminára. Zišlo sa nás skoro 140 známych aj menej známych tvári, ktorých pod jednu strechu zjednotil ich spoločný cieľ, ktorým je Kristus.

Otvorenie akademického roku

V pondelok 28. septembra sme sa v katedrálnom chráme zúčastnili slávnostnej Božskej liturgie pri príležitosti otvorenia akademického roku 1998/99, ktorý za účasti dekana fakulty

Michal Glevaňák s kardinálom Tomkom v Ríme

doc. ThDr. Františka Janhubu a ostatných členov akademického a učiteľského zboru celebroval veľký kancelár našej fakulty Mons. Ján Hirka, prešovský biskup.

Noví predstavení

Do nového akademického roku sme vstúpili pod vedením zmenenej a doplnenej zostavy predstavených nášho seminára. Oboch našich špirituálov, ktorí odišli do pastorácie nahradili noví a plní entuziazmu: o. Otto Gábor a o. Peter Komanický. O. biskupského vikára (exprefekta) Pavla Repka, ktorý sa stal správcom katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa v Prešove nahradili hned dva noví prefekti: o. Miroslav Janočko a o. Ján Koščo. Zástupcom o. rektora je nám už známy o. Jozef Mati a nad všetkými svojim okom dozerá o. rektor Michal Kučera.

Ozveny staroslovienciny

V dňoch 16.-18. októbra sa v Telgárte konal IV. ročník Ozvien Staroslovienciny pod Kráľovou hoľou. Tento festival sa niesol v ekumenickom duchu. Na festivale sa zišli účastníci z viacerých vierovyznaní (gréckokatolíci, rímskokatolíci, pravoslávny, evanjelici a.v.) Cieľom festivalu bolo vzájomné povzbudenie v zachovávaní dedičstva Cyrila a Metoda a hlavne reči, v ktorej našim predkom, ale i mnohým v dnešnej dobe je hlásané Evanjelium. Na festival prijali pozvanie aj naši bohoslovci zo zboru Romana Sladkopevca, ktorí vystúpili s pásmom Proglas v Heľpe, Vernári i v Telgárte. Tento cieľ podporil svoju účasťou aj sídelný prešovský biskup, vladyska Ján Hirka, ktorý 18. októbra slúžil v chráme Najsvätejšej Trojice v Telgárte slávnostnú Božskú

svätú liturgiu. Výstupom účastníkov na Kráľovu hoľu sa táto milá slávnosť skonšila.

Pút do Lutiny

V sobotu 17. októbra sme sa vybrali na našu už pravidelnú pút do Lutiny. Toto najväčšie pútnické miesto v našej eparchii sme navštívili pri príležitosti 25. výročia zvolenia Karola Wojtylu za pápeža Jána Pavla II. Božskú liturgiu sv. Jána Zlatousteho v bazilike minor celebroval miestny správca o. Michal Zorvan za účasti mnohých kňazov. V homílii nám náš o. špirituál Otto Gábor zdôraznil, že najlepšia cesta k Otcovi je s Máriou cez Ježiša. Pri spiatočnej ceste sa len niektorí rozhodli absolvovať ďalšiu niekoľkokilometrovú túru a neodolali pokúšajúcemu autobusu. Všetci sme sa však šťastne vrátili s príjemným duchovným i športovým zážitkom.

Boli sme dvakrát v kine...

A bolo to naozaj fine (po anglicky výborné). Prvý film bol Zachráňte vojaka Ryana. Bolo nás na ňom okolo 60 (ked chcete, presný zoznam má o. prefekt). Mali sme dobrý zážitok. Aj keď začať kultúrny život v semináre 2. svetovou vojnou nie je práve najpríjemnejšie. Hned prvé scény boli dosť „tvrdé“, ale vlastne realistiké. Pre nežné pohľavie bol priateľný až koniec filmu. Film

Náš zbor

nám pripomenu, že niečo také sa teraz deje v bývalej Juhoslávii, teda realita je vážna. Po skoro troch hodinách nám aj stačilo. Cieľom filmu vôbec neboli akčné scény, ale to, či človek žije tak, aby si to zaslúžil, že je živý. My koľkorát, keď stratíme nejaký náš maličký cieľ v živote a hned máme veľké krízy. Ale Tom Hanks a jeho vojaci majú vo filme cieľ vrátiť sa k svojim manželkám a za ním idú, aj keď sa už zdá, že to nemá zmysel.

Druhý film bol pre fine-smackerov (čítaj fajnšmekrov) Brucea Willisa. Avšak toto bol jeden z mála filmov, kde nehral hlavnú úlohu a nezostal nažive. Hlavnú úlohu mala partia ľudí, ktorí boli ochotní zomrieť, aby druhí mohli žiť. A to všetko bolo zasadené do vesmírneho prostredia: Na Zem sa rúti asteroid a treba ho nejako zastaviť ešte pred bodom nula. Lebo potom je už neskoro... Vo filme sme si všimli zaujímavé zábbery z Hagie Sofie a iných náboženských stredísk. Ale inak je to typický holywoodský film, plný aknosti, napäťia a happy-endu (toho tam nebolo až tak plno, na slzy stačil jeden). Keď naňho pôjdete, dozviete sa jednu zaujímavú vec: aká vesmírna veľmoc dodáva súčiastky Rusku aj USA. Celkovo sme mali z filmu „priestorové“ pocty (či sa voľný priestor v peňaženke vyrovná tomu voľnému priestoru (vesmíru), čo sme videli na plátne).

Náš Zbor prepodobného Romana Sládkopevca mal „bohatú“ sezónu. Hned na začiatku školského roku sme urobili nábor a skoro všetci prváci sa prihlásili ako nová krv do zboru. Oni nás povzbudzujú svojím entuziazmom. Na ich ústach je im priam vidieť dávne heslo zboristov (ktoré medzičasom nadobudlo skoro hanlivý význam):**HURÁ NA ZBOR!!!** Zúčastnili sme sa úspešne na prehliadkach a súťažiach zborov v Košiciach, v Snine a po-

Dirigent nášho zboru Pavel Vasil' tom znova v Košiciach. Prváci boli nadšení, ale teraz nás čaká tvrdá práca: zostať vo forme a ešte si ju zveľať.

FEST '98

Boli sme tiež v Prešove na Feste '98. Zaujímavé. Dost dlhé. Veľa ľudí. Málo miesta. Veľa piesní. Málo času. Pocity sa nedajú vyjadriť dlhými vettami. Tak taký bol dobrý Fest. Už teraz sa tešíme na ďalší festival mládežníckych zborov .

Prváci:Majstri 1:7

Už tradičný futbalový zápas medzi prvákmi a zvyškom seminára sa odohral aj toho roku utorok 5. 10. 1998. Tentoraz to bolo stretnutie Prváci verzu Majstri Slovenska. Každý čakal jasné víťazstvo Majstrov, ale neznámy súper môže aj prekvapit. A to za favoritov ne-nastúpila ani taká hviezda ako Michael, pre zranenie chodidla (stúpol na klinec). Zápas začal s desať minútovým meškaním o 16¹⁰. Prvé štyri minúty sa hra javila ako nezáživná. No a potom prišli veľké chvíle pre Majstrov: 4. min 0:1 (Sekera), 8. min. 0:2 (Popik), 9. min. 0:3 (Špes-vlastný), 12. min 0:4 (Murín), 17 min. 0:5 (Popik), 21. min. 0:6 (Murín), 30. min. 0:7 (Sekera) a čestný úspech prvákov zaznamenal v 33 min. Székely Pavol, keď práve na lavičke Majstrov prebiehalo streданie. Hlavným rozhodcom bol Peter Ilko známy to dlhorčný medzinárodný rozhodca, ktorý stretnutie prerušil a neskôr aj ukončil v 36. min. prvého polčasu z jednoduchého dôvodu - prederavila sa lopta. Táto skutočnosť vyznela pre nováčikov ako „vykúpenie“, ktorým by nepomohol ani slávny Ronaldo. Majstri jednoznačne potvrdili svoje umenie a očakáva sa od nich, že na jar tejto sezóny obhája už po štvrtý krát titul Majstra Slovenska teologických fakúlt vo futbale.

redakcia

ĎURI ŠTACHYTKA V NAŠOM SEMINÁRI

Ako to už býva zvykom, po dobrej práci je zaslúžený odpočinok, ktorý sa dá prežiť rôzne. Tak to bolo aj počas futbalového turnaja študentov teológie. Po celodennej drine všetkých futbalistov pobavil ľudový rozprávač Ďuri Štachytka-JUDr. Elemír Erby. Nedalo mi, aby som sa opýtal pána Erbyho na niekoľko otázok.

Pán Erby, na večierku, ktorý sme mali počas futbalového turnaja sme Vás mali možnosť vidieť ako vedúceho košických skladníkov – Ďuriho Štachytka. Pán Erby, kedy ste sa zoznámili s ujom Ďurim?

Pseudonym Ďuriho Štachytka som podvedomie prebral od známeho etnografa Jána Olejníka, ktorý po fronte bol osvetovým inšpektorom v Michalovciach a založil folklórny súbor – predchodcu terajšieho „Zemplína“. On keď sa obliekol do kroja, hovoril si, že je tenký ako štachytka, t.j. tyčka od plota. Ja som bol tiež taký „nevypasený“ a tak som to meno adoptoval. V roku 1958 som v Hradci Králové vyhral celoštátnu súťaž ľudových rozprávačov a tak som začal svoju skladnícku kariéru.

Po Vašom vystúpení ste mi prezradili odkiaľ beriete svoje „rady do života“.

Námety čerpám z bežného života „odposluchom“.

Ako sa má Dežo?

Dežo – občan rómskeho pôvodu je vymyslená figúrka a kladne ju prijímajú aj Rómovia.

Pozná sa Ďuri Štachytka s Anderom z Košíc?

Samozrejme, že áno. Ale on má výhodu. Ja som dôchodca a on je v aktívnom veku.

Kde a kedy ste po prvý krát stáli na pódiu?

To sa nedá presne povedať, pretože mám za sebou ľažké stáť sivej stálej poslucháčov a divákov.

Pán Erby, v čom vidíte výhody ľudového rozprávača? Nie je to niečo také, ako šašo na kráľovskom hrade, ktorý mohol povedať každému pravdu svojským spôsobom?

Čiastočne máte pravdu. Za totality bolo zvykom zavolať na agentúru, že ten a ten umelec má nesprávne výroky, aby ho nesprostredkovali. Postihlo to aj mňa.

Pán Erby ste veriaci? Ak áno, čo vám dáva viera v živého Boha?

Som gréckokatolík a môj otec patril – ako učiteľ – medzi hlavných kantorov v chráme u Redemptoristov v Michalovciach. Ja som tam dostał prvé základy náboženského života. Bol som miništrantom pod vedením o. Františka Fialu. Poznal som všetkých mníchov ... Už ako gymnazista som bol korektorm kalendára otcov redemptoristov a členom širšieho výberu Jednoty sv. Cyrila a Metoda. Zakladateľ Dr. Murín bol mojím profesorom na gymnáziu. Som strašne rád, že za svojho života som mal možnosť komunikovať so svätými mužmi, medzi ktorých na prvom mieste zaradujem nášho o. biskupa Gojdiča a nášho profesora Dr. Hlaváča.

Na záver chcel by som sa spýtať na takú „otrepanú“ otázku. Čo by ste odkázali začínajúcim ľudovým rozprávačom?

Mládež má dnes iné záujmy a prepadla diskotékam. Snáď sa ešte nájde jednotlivec, ktorý vybočí z radu a nebude sa hanbiť robiť humor. Humor je ľažká vec! Nesmie nikoho urážať. Ľudia sa viacej pobavia, keď si utahujete sám zo seba.

Za rozhovor ďakuje Michal Glevaňák.

Ďuri Štachytka (vpravo) s našim vrátnikom

Velehrad

stretnutie bohoslovcov strednej a východnej Európy

"Preskúmať prítomnosť Ducha, ktorý pôsobí v Cirkvi sviatostne, zvlášť skrze sviatosť myropomazania a tiež cez rôzne charizmy, úrady a služby, ktoré On sám zaviedol pre jej dobro."

V tomto duchu sa v dňoch 8.-11. 10. 1998 stretli už po druhý krát bohoslovci strednej a východnej Európy na Velehrade. Stretnutie nadväzuje na slávne Velehradské Unionistické zjazdy kňazov a bohoslovov zo začiatku tohto storočia. Tak ako po obnovení z pred dvoch rokov sme na tomto podujatí nechýbali ani my, bohoslovci z nášho seminára. Celé podujatie sa nieslo v priateľskom duchu ba vo Svätom Duchu, aj keď sme tam boli z rôznych národností: českej, slovenskej, poľskej, ukrajinskej, ruskej i slovinskej.

Spoločne sme sa zamýšlali nad Svätým Duchom z rôznych teologickej disciplín. Z hľadiska dogmatiky sme si položili otázku: Kto je vlastne Duch, ako a kde pôsobí?

My si predstavujeme, že protikladom Ducha je hmota. No protikladom je hriech. Hriech rozdeľuje, avšak Duch spája.

Svätý Duch je ako svetlo, ktoré vidíme na predmetoch a práve vďaka nemu vidíme tieto predmety.

Keby nebolo Svätého Ducha v Cirkvi tak ona pozostáva len a len zo štruktúr a javila by sa nám ako nejaká dobročinná organizácia.

S týmito myšlienkami sa s nami podelil Ctirad Pospíšil, profesor dogmatiky v Olomouci.

Pavel Ambros, dekan olomouckej teologickej fakulty sa zamýšľal nad vplyvom Svätého Ducha v zbožštení človeka, čiže v čom spočíva sviatosť človeka. Na toto zbožštenie - premenu človeka, sa pozeral z pohľadu západnej, východnej a protestantskej spirituality.

Protestanti ju chápú ako spôsob prekonania hriechu. Západ dosiahnutie sviatosti vidí v postupnom zdokonalovaní a hľadá najlepšie možnosti ako sa stat postupne, pomocou Božej milosti a aj

(Ján Pavol II.: *Tertio millenio adveniente*, 45)

svojimi silami, svätým. Východná spiritualita zbožštenie nachádza v účasti na živote Najsvätejšej Trojice. No táto premena vo všetkých spiritualitách závisí na schopnosti nechať sa premeniť.

Na toto stretnutie prišli i Oleg Sterupko z Moskvy a Natália Bolšákova z Rígy, aby nám priblížili situáciu v pravoslávnej cirkvi v Rusku v súvislosti s ekumenizmom s katolíckou cirkvou. Obidvaja boli priateľmi o. Alexandra Ména, ktorý sa snažil duchovne povznieť ľudí v Rusku, avšak pre svoju činnosť bol záhadne zabity. Podľa ich slov sa ekumenizmus musí budovať z dola – od ľudí. Ekumenizmus nemôže stať len na dohodách medzi jednotlivými právnymi celkami, ale musí sa opierať o vzájomný rešpekt ľudí.

Medzi sebou sme hovorili aj o živote v seminároch. O tom, v akých prostrediach sa formujeme na naše celoživotné poslanie kňaza, kde a akou formou študujeme jednotlivé teologickej disciplíny.

Celé stretnutie vyvrcholilo svätoomšou, ktorú slávil arcibiskup Karel Otčenášek, za účasti vyše päťsto bohoslovov zúčastnených kňažských seminárov. Pri tejto slávnosti spieval náš bohoslovecký zbor sv. Romana Sladkopevca.

Toto stretnutie bohoslovov nás vhodne pripravilo na chvíľu, keď bude slávostne otvorená brána Svätého roku, ktorým vstupujeme do nového tisícročia, v ktorom my, už ako kňazi budeme pôsobiť.

brat IKI

Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotína zosnútých.

(1Kor 15,20)

Smrť. Keď počujeme toto slovo, mnohým z nás nabehnú zimomriavky, iní sa zasa nezainteresovane zatvária: „Mňa sa to netýka.“ Je to však každodenná realita. Týka sa každého a nie je na mieste ani strach, ani nezáujem, ani zláhčovanie, či prekrúcanie jej významu. Vďaka sektám, či iným ideologickým a filozofickým smerom sme počúvali a počúvame rôzne klamstvá o smrti, resp. o posmrtnom živote. Aj niektoré, nie celkom pravdivé výroky na túto tému sa stávajú porekadlami. Hovoríme napr.: na niečo raz musím zomrieť; život nemá cenu, len sa trápim; radšej zomrieť ako trpieť; ukončime jeho trápenie!; nič nemusím, len zomrieť; zomriem a tým to pre mňa hasne, bude pokoj! ... V súvislosti so smrťou sa nám tiež vybaví spomienka na našich zosnútých. Keď o nich hovoríme, až úzkostlivu dbáme na to, aby sme nepoškvrnili ich čest, ich pamiatku. Niektorí, najmä význačnejší, či bohatší, sú príčinou hádok (majetkové spory, dedičstvo), dokonca nenávisti medzi ľuďmi.

Aký je však skutočný význam smrti? Aká je jej moc? Čo to je večný život? Prečo sa modlíme za zosnútých? Vieme zistiť, či sú ešte v očistci, alebo už dosiahli večnú blaženosť? Nie sú naše modlitby za nich zbytočné?

Sú to vážne otázky, hodné zamyslenia sa a skúmania. Ako kresťania by sme v nich mali mať jasno. Či mladí, alebo starí. Lebo nevieme ani deň, ani hodinu, kedy si nás náš Pán k sebe povolá. (porov. Lk 12,40) A každý deň máme žiť tak, akoby bol našim posledným. (porov. Lk 21,34-36)

Možno si poviete, otrepané frázy. Možno aj sú pre ústa a rozum otrepané. Ale pozná ich naše srdce? Žijeme podľa nich?

Cirkev pamätá, že v uponáhľanom svete potrebujeme čas. Čas na zamyslenie sa nad týmito dôležitými skutočnosťami. V rámci liturgického roka nám predkladá dni, kedy si spomíname na našich zosnútých. Vnímame stratu našich blízkych, uvedomujeme si ohraničenosť nášho života. No tieto dni sú najmä časom modlitby, časom uvedomovania si nesmrteľnosti ľudskej (teda aj našej) duše, a tiež nadzemského rozmeru cirkvi. Vedľa sa prihovárame za údy mystického Kristovho tela a v tejto modlitbe sa prejavuje jednota cirkvi putujúcej (pozemskej), s cirkvou oslavenej (tí, ktorí sú pri Bohu) i trpiacou (očistec).

Vo východnej cirkvi sú spomienky na zosnútých venované soboty a nazývame ich zádušnými. Prvou je sobota pred mäsopôstnou nedelou, keď spomíname spravodlivý súd Ježiša Krista. Prosíme, spolu s celou cirkvou za duše zosnútých, aby neboli odsúdení na poslednom súde, aby im Ježiš daroval miesto po svojej pravici. Ďalšie zádušné soboty sú pred druhou, tretou a štvrtou pôstnou nedelou a pred nedelou päťdesiatnice, čiže Zoslania Svätého Ducha. V tieto dni sa koná panachída s hramotami (spomínaním mien zosnútých jednotlivých rodín farnosti). Pamiatke zosnútých je v latinskom obrade venovaný 2. november. V súčasnosti je však tento deň dňom celospoločenskej spomienky na zosnútých. Katolícka cirkev ponúka v tomto období získanie

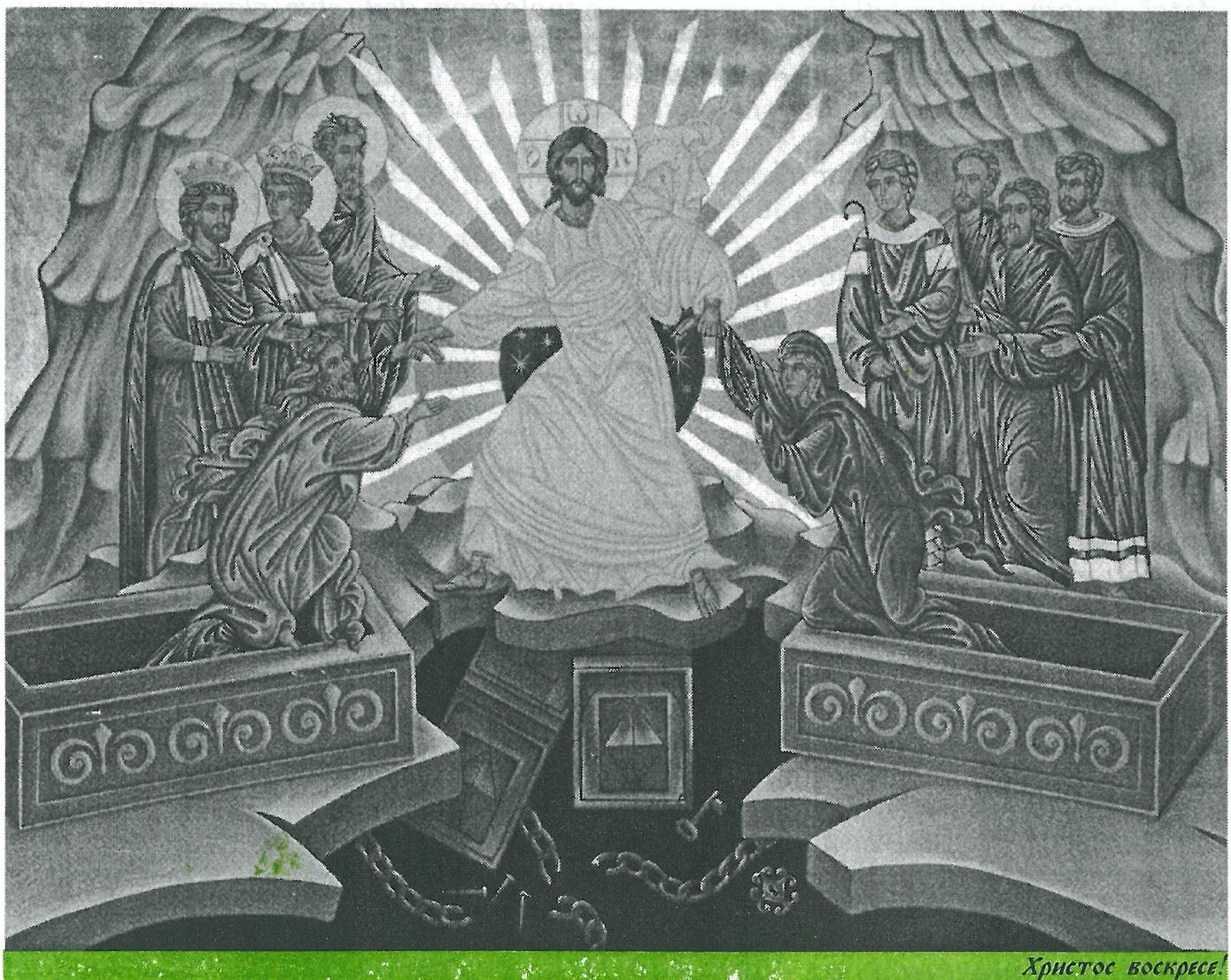
plnomocných odpustkov pre duše vočistci. Podmienkou je sviatost Pokánia, sviatost Eucharistie, návšteva chrámu (od 12 hod. 1.11. do 24 hod. 2.11.) alebo cintorína 1.-8.11. Tiež je potrebné sa pomodliť Otče náš a Verím v Boha, kde vyznávame svoje očakávanie vzkriesenia mŕtvyh a život budúceho veku.

Pozrime sa, ako vnímal život a smrť apoštol Pavol. Preň bolo žiť Kristus a zomrieť zisk. Vyhlasoval: „Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus.“ (Gal 2,20) Pavol sa teda smrti nebál. Prečo? Lebo jeho život neboli upriamený na pozemskú radosť, ktorá rýchlo pominie. Jeho život bol upriamený na Boha, ktorý mu život daroval. Jeho viera bola vo vzmŕtvychvstale Mesiášovi, Ježišovi. V tom, ktorý svojou smrťou premohol smrť a

tým čo sú v hroboch daroval život, večný život. Teda máme skutočnú príčinu na radosť, na ustavičnú radosť, lebo smrť nad nami už nepanuje, nemá žiadnu moc. Samozrejme len vtedy, ak uveríme, že je tu spásu v Ježišovi Kristovi, spásu, ktorá sa nám ponúka a ktorá je darom od Boha.

Nezabudnime teda venovať tieto dni spomienke na zosnutých, či už 2.11. alebo zádušné soboty, modlitbám za nich. Ved' aj my raz budeme vďační každému, kto sa za nás bude pred Bohom prihovárať. No pamäťajme i na vlastnú dušu a využívajme tento čas na zamyslenie sa nad poslednými vecami: smrť, súd, nebo, peklo. A majme vždy pred očami nádej, ktorá vyviera zo slávneho vzkriesenia Ježiša Krista.

brat Martin Mekel

Христос воскресе!

Ekumenizmus - náš vzťah k bratom pravoslávnym

Všetko sa má zameriavať na prednosťný cieľ Jubilea, ktorým je posilnenie viery a svedectva kresťanov. Preto je potrebné prebudíť v každom veriacom úprimnú túžbu po svätosti, opravdivé úsilie o obrátenie a osobnú obnovu v Duchu stále intenzívnejšej modlitby a solidárneho prijatia blížneho ...¹

Ekumenizmus, alebo podporovanie jednoty kresťanov sa týka Cirkvi, ako celku; všetci veriaci, predovšetkým pastieri sa musia modliť za túto plnú jednotu Cirkvi, ktorú si Pán želá, a musia múdro pracovať na nej účastou na ekumenickom diele, ktoré navodila milosť Svätého Ducha.

Katoické východné cirkvi majú osobitnú povinnosť podporovať jednotu všetkých východných cirkví, predovšetkým modlitbou, príkladným životom, vernostou s ohľadom na staré ctihodné duchovné dedičstvo východných cirkví, lepším vzájomným poznávaním sa, spoluprácou a bratským oceňovaním vonkajšieho i vnútorného života.² E k u m e n i c k á spolupráca ukazuje svetu, že tí, ktorí veria v Krista a žijú podľa jeho Ducha, čím sa stávajú Božími detmi, môžu s odvahou a dôverou prekonáť ľudské rozdelenie, a o aj v takej citlivej oblasti, ako je viera a náboženská prax.³ Najväčší hold, ktorý všetky cirkvi môžu na prahu tretieho tisícročia pripraviť Kristovi, bude preukázanie všemohúcej prítomnosti Vykupiteľa, a to prostredníctvom plodov viery, nádeje a lásky v živote mužov a žien rozmanitých jazykov a rás, ktorí nasledovali Krista v rôznych formách kresťanského povolania.⁴

Z určitého teocentrického hľadiska máme my kresťania už spoločné

martyrológium [spoločných svätých] ... Hoci neviditeľným spôsobom, je ešte neúplná späťosť našich spoločenstiev v skutočnosti pevne zakotvená v dokonalom spoločenstve svätých, t. j. tých, ktorí sa po živote vo vernosti milosti nachádzajú v spoločenstve s osláveným Kristom. Títo svätí pochádzajú zo všetkých cirkví a cirkevných spoločenstiev, ktoré im otvorili cestu do spoločenstva spásy. Keď hovoríme o spoločnom dedičstve, okrem ustanovizní, obradov, prostriedkov spásy a tradícií, ktoré si uchovali všetky spoločenstvá a boli nimi aj formované, patrí doň na prvom na prvom mieste a predovšetkým práve táto skutočnosť svätosti.⁵

Je dôležité, aby katolíci s radosťou uznali pravdivé kresťanské dobrá zo spoločného dedičstva a vysoko si vážili to, čo sa nachádza i u od nás oddelených bratov. Je správne a liečivé uznať Kristove bohatstvá a pôsobenie duchovných sôl v živote druhých, ktorí vydávajú svedectvo o Kristovi, niekedy až obetovaním života: Lebo Boh je vždy zázračný a obdivuhodný vo svojich dielach.⁶

Na Východe je tiež bohatstvo tých duchovných tradícií, ktoré našli vyjadrenie predovšetkým v mníšstve. Tam sa totiž už od slávnych dôb sv. Otcov darilo mníšskej spiritualite, ktorá sa odtiaľ rozšírila do západných krajín. A z nich, ako zo zdroja vzniklo a stále novou silou prijímal latinské rehoľníctvo. Preto sa dôrazne doporučuje, aby katolíci častejšie čerpali z tohto duchovného bohatstva východných Otcov, ktoré povznášajú celého človeka k rozjímaniu o božských veciach. Nech si všetci uvedomia, že poznávať, mať v úcte, uchovávať a rozvíjať

drahocenné liturgické a duchovné dedičstvo východných kresťanov je nesmierne dôležité pre verné udržiavanie kresťanských tradícií v ich plnosti a pre dosiahnutie dokonalého zmierenia medzi východnými a západnými kresťanmi.⁷

Uvedomenie si hodnoty východnej teológie a duchovnosti ako súčasti nedeliteľného dedičstva všeobecnej Cirkvi je novým objavom tak, ako ním je aj vynorenie, závažnosti disciplinárnych osobitostí. Praktizovanie východnej bohoslužby bez toho, aby sa v nej spájalo, ako v najvyššom vyjadrení celé dedičstvo spôsobuje nebezpečenstvo, že sa zredukuje čisto na povrchnosť.⁸

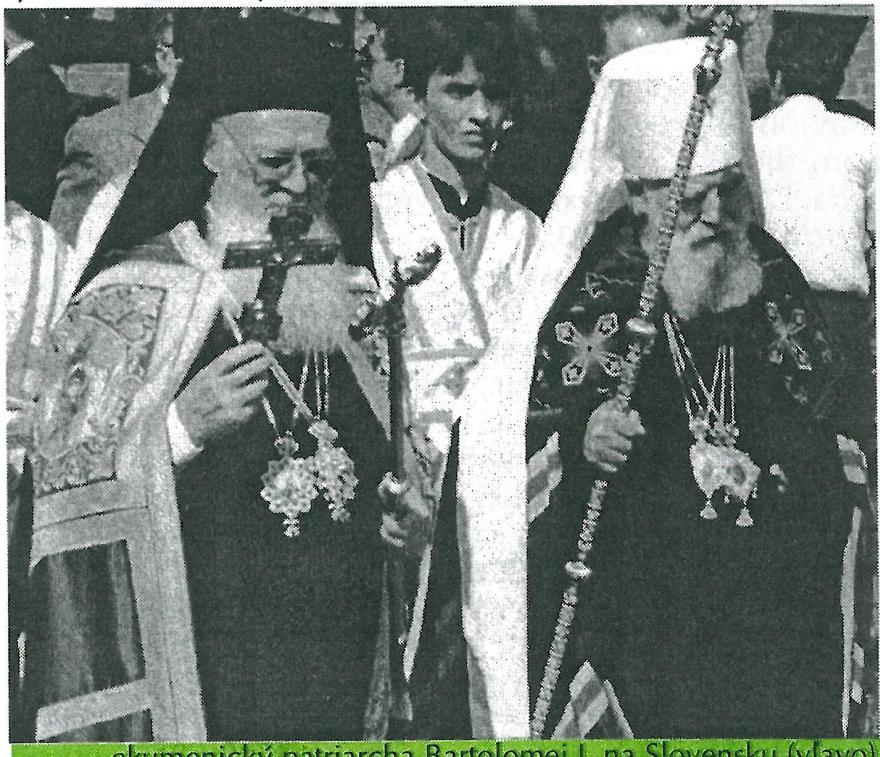
Vyžaduje sa, aby sa pamätnalo na osobitnú povahu východných cirkví natoľko, aby v katechetickom vyučovaní žiarila dôležitosť Biblie a bohoslužby, ako aj tradície vlastnej cirkvi sui iuris v patrológií, hagiografii (životopisy svätých) a ikonografii. Treba zdôrazniť, že na Východe, a to sa dnes odporúča aj v západnej cirkvi, katechéza nemôže byť oddelená od bohoslužby, pretože z nej, je ako z tajomstva Krista celebrovaného in actu inšpirovaná.⁹

Veľký význam v liturgickom dozrievaní Božieho ľudu na prítomnosť autentických spoločenstiev východných mníchov a mníšok, ktorí by mali predstavovať miesto na ktorom sa vdaka daru Svätého Ducha v plnosti prežíva tajomstvo, ktoré sa denne slávi vo viere.¹⁰

Ked si ešte raz prečítame hrubo zdôraznené časti týchto oficiálnych cirkevných dokumentov, určite

spoznáme cieľ, ktorý sledoval II. Vatikánsky snem. Je to odpoveď na Ježišovu veľkňazskú modlitbu: "...aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal." (Jn 17,21). Zámerne som vybral práve tie pasáže, ktoré sa týkajú našich bratov v Kristu, ktorí nie sú s nami zjednotení. Ide mi o to, aby naši veriaci (gréckokatolíci) spoznali skutočné stanovisko Cirkvi (Ríma) k bratom pravoslávnym a tak si opravili svoje mylné zmýšľanie a predsudky, ktoré nadobudli v časoch ateizácie a totality, keď režim úmyselne rozdúchaval roztržky, s vedomím stále platného: "Rozdeluj a panuj!".

Cas totality už pominul a je tu čas, aby sme zanechali staré spory a nikdy nekončiace hádky o majetku, o prenasledovaní a iných krivdách! Vari to je predmetom našej spásy? Nato nás povolal Kristus do sveta, aby sme v ňom robili pohoršenie? "Nie je možné, aby neprišli pohoršenia, ale beda tomu, skrze koho prichádzajú! Tomu by bolo lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora." (Lk 17,1-2). Takto chceme hľať radostnú zvest – Evanjelium? Rozdelení a v nenávisti? Je čas, aby sme si odpustili, tak ako pápež Pavol VI. a ekumenický konštantinopolský patriarcha Athenagoras. Tak ako Kristus odpustil tým, ktorí ho ukrižovali. "Milujte svojich nepriateľov ... lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať?

ekumenický patriarcha Bartolomej I. na Slovensku (vľavo)

Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec." (Mt 5,44-48). "Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: Sme neužitoční sluhovia; urobili sme , čo boli povinní urobiť." (Lk 17,10).

Urobme čosi viac ako pohania, alebo ten naničodný sluha. Ukážme svetu, že sme skutočne hodní volať sa kresťanmi. Odpustenie a láska k nepriateľom, prenasledovateľom, mučiteľom je tým, čo robí kresťanstvo takým "bláznivým" a ušlachtilým. Chceme sa stať bláznami pre Krista ("My sme blázni pre Krista." - 1 Kor 4,10a), chceme milovať nepriateľov, odpúšťať našim vinníkom, tak ako sa denno-denne modlíme v Otčenáší: "...a odpust nám naše viny, ako i my odpúšťame našim vinníkom." A pritom si my, bratia vo viere nevieme odpustiť a podať ruku. "Pane, kolko ráz mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? Azda sedem ráz?" Ježiš mu odpovedal: "Hovorím ti: Nie sedem ráz, ale sedemdesaťsedem ráz." (Mt 18,21). Čiže vždy! Apoštol hovorí: "Dajte si pozor, aby sa nik nikomu neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte o dobro medzi sebou i voči všetkým!" (1 Sol 5,15). A ďalej: "Budte svätí, lebo ja som svätí." (1 Pet 1,17). Prebudme v našich srdciach úprimnú túžbu po svätosti, aby sme spolu s nám drahým pápežom Jánom Pavlom II. múdro pracovali na ekumenickom diele, ktoré navodila milosť Svätého Ducha. Láska ku Kristovi a blížnemu nám pomôže prekonáť ľudské rozdelenie a my sa môžeme vzájomne spoznávať a usilovať sa o spásu, ktorú už dosiahli naši svätí z katolíckej i pravoslávnej Cirkvi. Zo spoločného dedičstva by sme si mohli viac priblížiť niektorých svätcov pravoslávnej cirkvi, aby sme tak spoznali duchovné bohatstvo východných Otcov. Z nich vynikajú predovšetkým prepodobní starci, mnísi žijúci v monastieroch.

Meno „duchovní otcovia“, ktoré sa im dáva pekne vyjadruje, že boli považovaní a sami sa cítili byť otcami mnohých synov v Duchu. Úryvok zo životopisu starca

Mojžiša z Optinskej pustovne nám ukazuje postoje jeho "otcovskej duše": "Pri obede som náhle pochopil, aký mám mať postoj k bratom, v ktorých spoločenstve žijem. Všetky hriechy, z ktorých sa vyznávajú, alebo ktoré pozorujem, musím brať na seba a kajat sa z nich, ako z vlastných chýb. Nesmiem ich prísne súdiť a nesmiem sa oddávať hnev. Chyby, hriechy a nedostatky mojich bratov spočinú na mne."¹¹

Dnes vám predstavíme najväčšieho starca 20. storočia prepodobného Siluana Athoského. Je to veľký svätý pravoslávnej cirkvi, ktorý veľmi dobre pochopil Pánovo slovo: "Veru hovorím vám: niet nikoho, kto pre Božie kráľovstvo opustí dom, alebo ženu, alebo bratov, alebo rodičov, alebo deti, aby nedostal oveľa viac v tomto čase a v budúcom veku večný život." (Lk 18,29-30). Narodil sa 20 rokov pred narodením nášho mučeníka Pavla Petra Gojdica. Život prepodobného Siluana nám pripomína život svätého Augustína, učiteľa cirkvi. Aj Augustín najprv blúdil v mladosti a užíval si tohto sveta, aby napokon všetko zanechal a nasledoval iba Krista. Život tohto prepodobného nás určite povzbudí k svätosti a k rozhodnutiu žiť s Kristom, našim Spasiteľom vždy a všade. Nech je aj našim vzorom na ceste k svätosti.

brat Matúš Marcin

¹ Ján Pavol II.: Tertio Millenio Adveniente, 42;

² Kódex kánonov východných cirkví (CCEO), can. 902-903;

³ Pápežská rada pre napomáhanie jednoty kresťanov: Direktórium na vykonávanie princípov a noriem o ekumenizme, 205;

⁴ Ján Pavol II.: Tertio Millenio Adveniente, 37;

⁵ Ján Pavol II.: Ut unum sint, 84;

⁶ II. vatikánsky snem: Unitatis redintegratio, 4;

⁷ II. vatikánsky snem: Unitatis redintegratio, 15;

⁸ Inštrukcia na aplikáciu bohoslužobných predpisov CCEO, 13;

⁹ Inštrukcia na aplikáciu bohoslužobných predpisov CCEO, 30;

¹⁰ Inštrukcia na aplikáciu bohoslužobných predpisov CCEO, 23;

¹¹ Tomáš Špidlík, S.J.: Ruská idea, str. 141;

PREPODOBÝ SILUAN ATHOSKÝ

V rodine chudobného ruského roľníka sa v roku 1866 narodil chlapček, Semen Ivanovič Antonov. Už od malička mu otec hovoril o Bohu a učil ho modliť sa.

Ked mal 4 roky, na pozvanie otca, ktorý túžil po každom múdrom slove, zavítal k nim istý učený človek a po krátkom čase sa pustil do dokazovania, že Boh neexistuje. „Ak je Boh, kde je ten Boh?“ Malý Semen si vtedy pomyslel: „Ked vyrastiem, pôjdem a po celej zemi budem hľadať Boha“. Avšak v hĺbke duše prvýkrát vázne zapochyboval. Márne otec nazval toho učenca hlupákom, tieto pochybnosti v ňom žili celé roky.

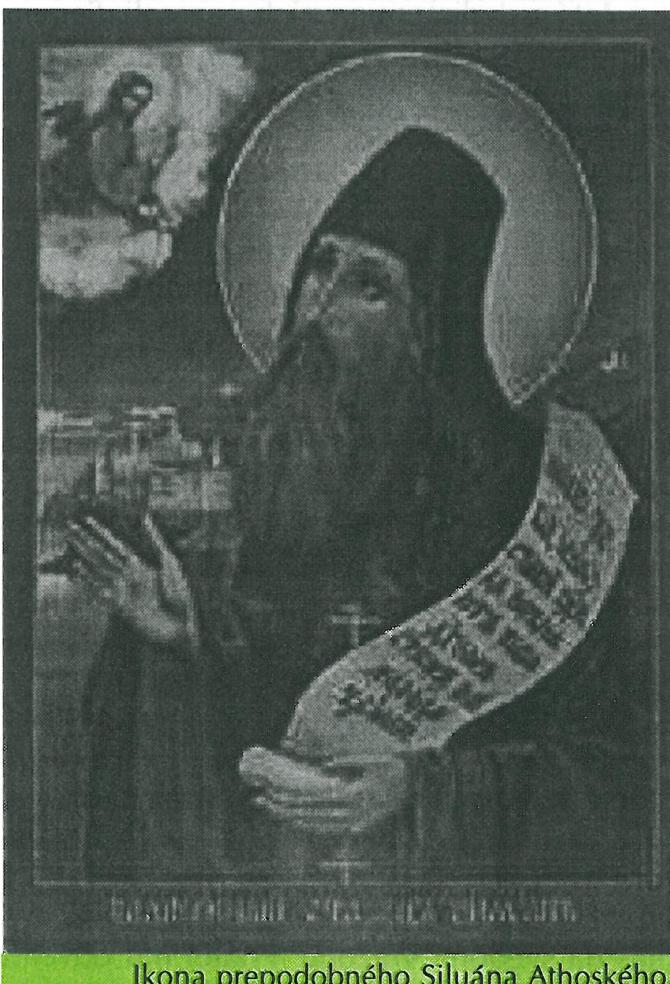
Ako 12-ročný pracoval istý čas spolu s bratom ako stolár na jednej stavbe, a tu počul istú dedinskú babku rozprávať o tom, ako putovala k mohyle známeho zatvorníka Jána Sezenovského. Rozprávala o jeho svätom živote a o tom, že na mohyle sa dejú zázraky. Všetci okolo napäto počúvali a mnohí potvrdzovali, že je to tak, že naozaj bol svätý a naozaj sa tam dejú divy.

Ked to Semen počul, spomenul si na svoje odhadlanie spred ôsmych rokov a usúdil: „Ak tento človek bol naozaj svätý, potom Boh je tu s nami a teda ho nemusím hľadať po celej zemi.“ Opäť našiel živú vieru v Boha a od tejto chvíle sa začal veľa modliť a vázne pomýšlať na mníšstvo. Požiadal otca o dovolenie odísť do Kyjevsko-Pečerskej lavry, avšak otec o tom nechcel ani počuť: „Najprv si odbav vojenskú službu a potom môžeš ísť.“

Po troch mesiacoch ho pomaličky nadšenie opúšťalo. Opäť sa zaradil medzi svojich priateľov a spolu s nimi vystrájal, a tajne sa za dedinou prechádzal s dievčatami. Vyrastal z neho švárný mládenec, rád hral na garmošku a pil vodku. Všetci si ho obľúbili pre jeho veselú a mierumilovnú povahu, a všetky dievčatá v

dedine o ňom snívali. S jednou z nich sa začal viacej prialiť, a ako sa tak spolu stretávali, v jeden neskorý večer, prv než by sa čo len odvážili sa rozprávať o svadbe, už siahli za jej ovocím. Na druhý deň, ked sa stretol s otcom, ten sa ho pýtal: „Synku, kde si bol včera? Nejako ma bolelo srdce.“ Vtedy pochopil, že zhrešil, a tento pocit viny nosil v sebe veľmi dlho.

Semen mal 5 bratov a 2 sestry. Raz, ked jeho rodičia aj súrodenci pracovali na poli, bol poverený varením obedu. Akosi zabudol na to, že je piatok, a navaril bravčového mäsa. Všetci to s chuťou zjedli. Po pol roku mu otec s figliarskym úsmevom pripomenal túto udalosť. Semen sa zhrozil: „A prečo si mi to vtedy

Ikona prepodobného Siluána Athoského.

nepovedal?" Otec mu s láskou odvetil: „Nechcel som ťa zarmútiť, keď si si dal toľkú prácu s prípravou obedu.“ Tak jeho otec čakal pol roka na vhodnú chvíľu, aby to chlapca nezranilo. Po mnohých rokoch, keď už mal Semen povest svätca, stále s obdivom spomínał na svojho otca: „Nikdy som nedosiahol jeho veľkost: Takéhoto starca by som chcel mať!“

Mladý Semen vynikal veľkou silou, bez tažkostí prerazil päťstovu hrubú dosku, dobre znášal extrémne teplo aj zimu a podával bezkonkurenčné pracovné výkony. Nemal problém zjест praženicu z päťdesiatich vajíčok, za jeden večer vypil aj tri litre vodky bez toho, žeby sa na ňom javili známky opilosti.

Táto nesmierna sila, ktorá sa neskôr odrazila v húževnatosti, s akou viedol duchovný boj, sa mu teraz stala skoro osudnou. V jeden sviatočný odpustový deň sa aj s priateľom prechádzal po dedine a oproti nim šli dvaja bratia, dedinskí obuvníci, samozrejme dobre pod parou. Začali dobiedzať a nechceli si dať povedať, aby šli svojou cestou. Vzhľadom na to, že všetky dievčatá z dediny sa na nich pozerali, Semen sa hanbil ustúpiť, preto jednému z tých obuvníkov vrazil päťstovu do hrudníka tak, že odletel na kraj cesty, pol hodinu tam ležal v bezvedomí a z úst mu šla krvavá pena. Zhrozil sa: „Ja som ho zabil!“ Naštastie sa obuvník prebral a potom dva mesiace maródil.

Raz, keď zabíjal čas a už sa unavil, na chvíľu si zdriemol. Snívalo sa mu, že zhľtol hada a skoro sa mu žalúdok obrátil. Keď sa prebudil, počul tichý, nežný hlas: „Zhľtol si hada a je ti to odporné. Rovnako mne je nepríjemné pozerať sa na to, čo robíš.“ Táto udalosť ním dobre zatriasla. Spoznal, že to bol hlas Bohorodičky, a žasol nad tým, že Presvätá Panna prišla z neba k nemu práve vtedy, keď sa topil v najväčšom bahne hriechu. Celý život jej za to dakoval.

Druhá udalosť, ktorá sa ho mocne dotkla, bolo stretnutie s istým priateľom, ktorý pred časom mierne podnapitý pri jednej krčmovej bitke zabil človeka. Teraz ho videl hrať na garmošku, spievať a hlasno sa radovať. Semen ho zahriakol: „Ako sa môžeš takto baviť? Ved máš na svedomí vraždu!“ Priateľ mu odvetil:

„Veľa som sa modlil, aby mi Boh odpustil. A on mi odpustil! Preto teraz spokojne hrám.“

Po tomto sa jeho život výrazne zmenil. Opäť sa v ňom zjavuje túžba po mníšstve, avšak oveľa silnejšia. Uveril v možnosť odpustenia hriechov a túžil po tom. Svojmu priateľovi, ktorý sa „omylom“ vyspal so svojím dievčaťom, prísne odporučil, aby si ju vzal za manželku, žeby nezväčšoval svoj hriech. Pritom si bol vedomý, že on sám by mal urobiť to isté. Mníšstvo alebo manželstvo? Veľa prosil Boha, aby rozuzlil túto dilemu, a dostal odpoveď: kým bol na vojne, jeho dievča sa vydalo za iného.

Na vojenčinu odišiel do Sankt Peterburgu a prichádzal tam s horúcou túžbou po Bohu. Bol veľmi obľúbený a mnohým pomohol dobrými radami. Hoci ho veselosť neopustila, bol už viac mlčanlivý, jeho myseľ stále viac prebývala na Athose a na Strašnom súde. Keď mal nejaké peniaze nazvyš, posielal ich na Athos. Raz, keď bol poslať tieto peniaze a vracať sa z mesta do kasárni, vybehol proti nemu besný pes. V poslednej chvíľi zvolal: „Gospodi pomiluj!“, a v tej chvíľi psa odhodilo nabok a bežal ďalej, akoby si Semena ani nevšimol. Ďalšie Božie znamenie!

Keď skončil vojenskú službu, cestou domov bol poprosiť o. Jána Kronštadského o modlitbu. Nenašiel ho, ale nechal mu odkaz. Keď sa o. Ján pomodlil, stala sa zvláštna, nepochopiteľná vec. Semen od tej chvíle neustále počul a cítil okolo seba plamene pekelného ohňa. Keď prišiel domov, so všetkými sa rozlúčil a odobral sa na Athos.

Na Athose v roku 1892 vstúpil do ruského monastiera sv. Pantelejmona. Hned na začiatku, podľa athoského zvyku, dostal niekoľko dní na to, aby sa v pokoji pripravil na kvalitnú spoved. Počas tejto prípravy pekelný oheň okolo neho silnel, stával sa nepríjemným, a zrodil v duši Simeona neudržateľné hnútia pokánia, túžbu odhodiť od seba všetku špinu.

Po spovedi, keď nad ním zazneli slová: „Chod v pokoji a raduj sa!“, zaplavila ho obrovská radosť z odpustenia hriechov, cítil sa ľahký ako pierko a po nepríjemnom ohni nebolo ani stopy.

(Pokračovanie v budúcom čísle.)

PRVÁCI

Prvé číslo nášho časopisu v každom novom akademickom roku je charakteristické tým, že si v ňom našla stále miesto rubrika, v ktorej predstavujeme naše „posily“ v bohosloveckých radoch, t. j. bratov prvákov. Rozhodli sa nasledovať Božie volanie. Určite to nie je ľahká cesta a tak Vás prosíme o modlitby za týchto spolubratov, aby o nich mohlo platiť to, čo nachádzame v Heb 5,1-4: „Lebo každý veľkňaz, vybratý spomedzi ľudí, je ustanovený pre ľudí, aby ich zastupoval pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy a mohol mať súcit s nevedomými a blúdiacimi, pretože aj sám podlieha slabosti. A kvôli nej musí prinášať obety za hriechy, ako za ľud, tak aj za seba samého. Ale túto hodnosť si nik nemôže prisvojiť sám, len ten, koho povoláva Boh tak ako Árona.“

Oslovili sme ich otázkou: „Aký je váš prvý dojem zo seminára? Čo vás zaujalo?“

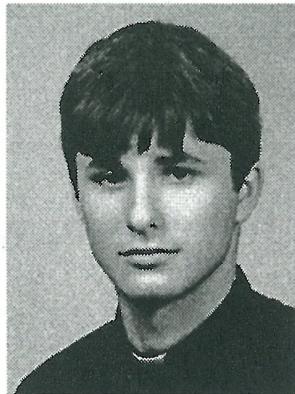
MAREK HREŇO

18 rokov

Farnosť: Bežovce

Ukončená škola: SZŠ Michalovce

Najviac na mňa zapôsobil priateľský prístup starších bratov a atmosféra naplnená živou prítomnosťou Boha.

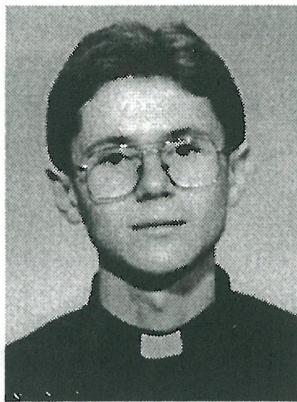
PETER KIJOVSKÝ

18 rokov

Farnosť: Ďačov

Ukončená škola: Gymnázium, Lipany

Oslovili ma slová jedného z bratov, ktorý na duchovných cvičeniach povedal: „V tichosti, rozjímaní, v pokore a bdení nachádzame Boha.“

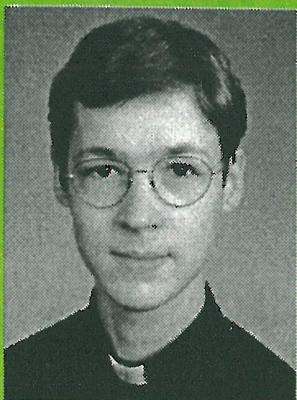
JÁN ŠENAJ

18 rokov

Farnosť: Svidník

Ukončená škola: Gymnázium
Duklianskych hrdinov, Svidník

V seminári na mňa najviac zapôsobil priateľský prístup mojich starších bratov. Z celého srdca ďakujem Bohu, že si ma tu povolal.

MIKULÁŠ CHANÁTH

19 rokov

Farnosť: Bardejov

Ukončená škola: Gymnázium, Bardejov

Zistil som, že skutočne tu môžem odpovedať na zvolanie „Kristus medzi nami“, odpoved „je a bude“ - tu v seminári.

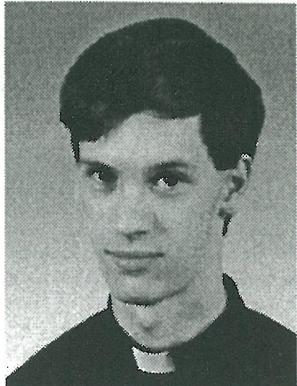
**MGR. STANISLAV
GÁBOR**

24 rokov

Farnosť: Prešov

Ukončená škola: FF UK Bratislava

Seminár je na jednej strane výborným miestom pre modlitbu a duchovný život. Poskytuje na to priestor i čas. Na druhej strane je podľa mňa hustota programu v seminári poznačená hektickostou doby, keď sa každý za niečim ženie. Niekoľko za peniazmi, kariérou, či slávou. My v seminári za hodnotami duchovnými.

MICHAL JANČIŠIN

18 rokov

Farnosť: Sabinov

Ukončená škola: Gymnázium, Sabinov

Zistil som, že mám stoštyridsať bratov.

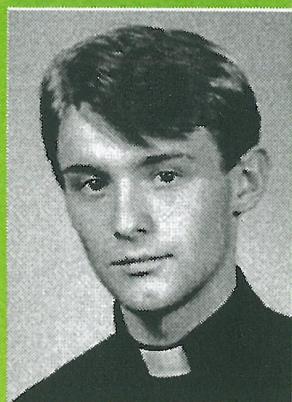
MARTIN PAVUK

18 rokov

Farnosť: Kojšov

Ukončená škola: Gymnázium sv. Tomáša Akvinského, Košice

Som rád, že aj keď poznám iba niektorých bratov, zdravím sa so všetkými.

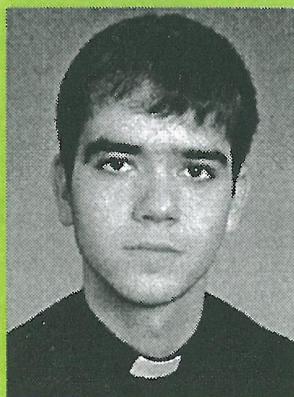
MARIÁN FECKANIČ

18 rokov

Farnosť: Šambrón

Ukončená škola: Gymnázium, St. Ľubovňa

Najviac na mňa zapôsobil priateľský prístup starších bratov a slová jedného staršieho brata: „Každý deň prežívať nové štastie. Štastie budeš prežívať iba vtedy, keď budeš naplnený Bohom.“

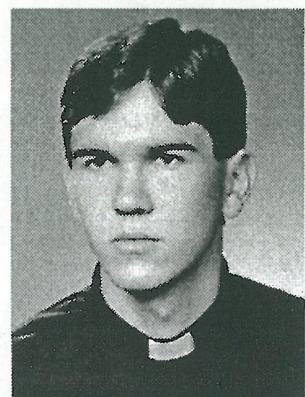
PAVOL SZÉKELY

18 rokov

Farnosť: Poprad

Ukončená škola: Gymnázium sv. Františka Assiského, Levoča

Zistil som, že Božie cesty a jeho plány sú ľudskému rozumu veľakrát ľahko pochopiteľné, no dajú sa pochopiť iba vierou.

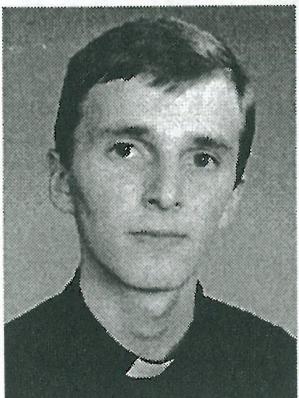
MARCEL PISIO

19 rokov

Farnosť: Nový Ruskov

Ukončená škola: SOU-služieb, Michalovce

Bratia bohoslovci sú veľmi ochotní kedykoľvek poradiť a pomôcť. Ďakujem predovšetkým Bohu, že ma povolal do tohto spoločenstva, pretože: „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás.“
(Jn 15,16)

NIKOLAJ DUDA

18 rokov

Farnosť: Lipany

Ukončená škola: Gymnázium, Lipany

Na izbe bývam s celkom dobrými chlapcami, ktorí ma radi vovádzajú do tajov seminárskeho života.

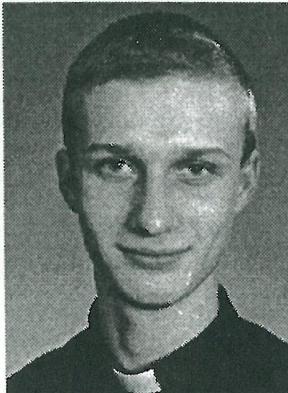
PAVOL BAČÍK

18 rokov

Farnosť: Davidov

Ukončená škola: Gymnázium, Vranov nad Topľou

Tu sa naozaj môžem pripraviť na svoje budúce povolanie kňaza, keď vezmem svoj kríž a budem nasledovať Krista.

RADOVAN BAČA

20 rokov

Farnosť: Prešov

Ukončená škola: Gymnázium J.A. Raymana

Našiel som tu spoločenstvo, ktoré buduje Boh a je pre mňa zrkadlom pre vlastné sebaspoznávanie na ceste obrátenia. Bohu blahodarenie!

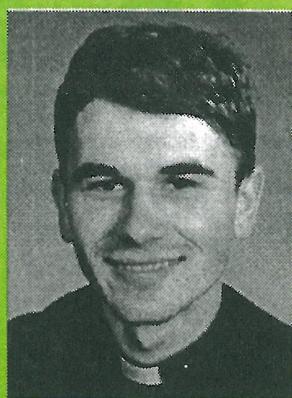
MAREK BRODY

18 rokov

Farnosť: Markovce

Ukončená škola: Gymnázium, Michalovce

V seminári sa cítim veľmi dobre. Verím, že s pomocou starších bratov budem nie len povolaným, ale aj vyvoleným v službe pánu Bohu.

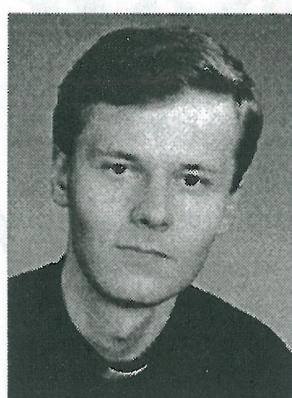
MAREK VIŠŇOVSKÝ

21 rokov

Farnosť: Sačurov

Ukončená škola: SOU-drevárske,
Vranov nad Topľou

Zapôsobili na mňa duchovné cvičenia s o. Karasom.

JOZEF ŠPES

18 rokov

Farnosť: Prešov - mesto

Ukončená škola: SPŠ-stavebná, Prešov

Veľký dojem na mňa urobili duchovné cvičenia. Som veľmi šťastný, že si ma Boh povolal do seminára, aby som sa stal kňazom.

RADKO BLICHÁR

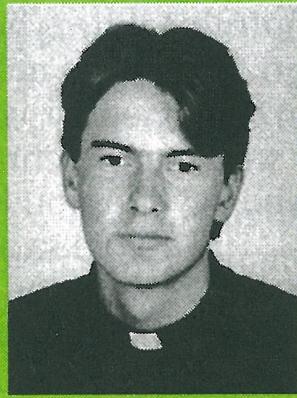
18 rokov

Farnosť: Prešov

Ukončená škola:

Gymnázium sv. Mikuláša, Prešov

Na ľažké otázky neexistujú jednoznačné odpovede, a preto je pre mňa ľažké odpovedať. Každý zo spolubratov nastupoval do seminára s určitými ilúziami-túžbou. Túžbou po bližšom stretnutí s Kristom. Chcel sa priblížiť k svetlu, aby nezablúdil v tmách. Chcel sa stať pastierom, aby priviedol stádo k pastvine. Ale nie každý čo veľa očakáva, vždy veľa dostane. Dostáva však viac, ako ten čo nič neočakáva.

PETER CALKO

18 rokov

Farnosť: Brusnica

Ukončená škola: SZŠ MS vo Svidníku

Som udivený láskavosťou a pochopením bratov a predstavených v seminári.

BOH MÁ RÁD ŽARTY

HĽADANIE PRAVDY

(Pokračovanie z minulého čísla)

Na začiatku by som sa rád vrátil k článku z minulého čísla Prameňa. Dozvedel som sa, že ikona sv. Serafíma Sarovského, ktorá je pri článku v minulom čísle, je tam naozaj oprávnene, lebo práve tento Serafím mal veľmi rád humor. Keď bol v kláštore a ráno mali utiereň, aby „prebral“ spolubratov, najprv im povedal nejaký vtip a potom sa mohla začať utiereň. Alebo ak bol niekto smutný, taktiež ho potešil vtipom. Naozaj, aj takto môžme osláviť Boha. Lenže neviem si veľmi predstaviť, že by sme napr. v chráme pred utierňou alebo sv. liturgiou hovorili vtipy.

V živote sa ale stretávame aj so situáciami menej vtipnými, keď sa nevieme rozhodnúť, ako sa zachovať, keď s niekým nesúhlasíme, či niečo máme povedať a ak áno, tak čo, alebo ostať radšej ticho. Určite je najlepšie rozmyšľať nad tým, ako by v danej situácii reagoval Ježiš Kristus. Ale ako na to príšť, keď vo Svätom Písme sa stretávame s momentami, kedy Ježiš priam šokoval ľudí okolo seba tým, aký postoj zaujal? Tak napríklad v Evanjeliu (Mt 21, 12 - 13) čítame: „Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých predavačov a kupujúcich v chráme. Peňazomencom poprevracal

stoly a predavačom holubov stolice a povedal im: Napísané je: *Môj dom sa bude volať domom modlitby*. A vy z neho robíte lotrovský pelech.“ A v Mt 27, 13 - 14 môžme čítať: „Vtedy sa ho Pilát opýtal: „Nepočuješ, čo všetko proti tebe svedčia?“ Ale on mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval.“

Ježiš nás vyvaruje, aby sme sa nepretvarovali ako farizeji, aby sme sa nerobili navonok lepšími, akí sme, napríklad v Mt 23, 28: „Tak sa aj vy navonok zdáte ľuďom spravodliví, no vnútri ste plní pokrytectva a neprávosti“ a pritom mu hovorí, že: „Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a ponorili ho do morskej hlbiny. Beda svetu pre pohoršenie! Pohoršenia sice musia prísť, ale beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza!“ (Mt 18, 6 - 7)

Ako sa teda správať a čo robiť a hovoriť, aby sa to Bohu páčilo? Sami a iba vlastným rozumom by sme reagovali nesprávne. Kde teda hľadať pomoc a pravdu, ak nie u Boha? Pomôcť nám môže iba Svätý Duch. Prosme o ducha rozlišovania, aby naše rozhodnutia boli správne. Vtedy, keď sa na neho spoľahneme, môžme si byť

istý, že budeme reagovať tak, ako by v danej chvíli reagoval Kristus. A nemusíme sa báť, že by sme tým stratili slobodu. Nie, práve naopak. Píše nám o tom sv. apoštol Pavol: „Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda.“ (2Kor 3, 17)

A aký výsledok môžme očakávať? Aj to nájdeme vo Svätom Písme: „Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet.“ (Gal 5, 22 - 23)

Nekonajme preto unáhlene bez toho, aby sme sa poradili s Bohom. Nie sme takí silní, aby sme životné situácie zvládli dobre sami. Nechajme sa viest Sv. Duchom a takto nájdeme pravdu. „Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.“ (Jn 14, 26)

Sväty Ambroz hovorí: „Všetka pravda, nech je hovorená kýmkoľvek, je od Ducha Svätého.“ No nezabudnime, že aj my musíme vedieť priať pravdu takú, aká je. „Pravda sa neriadi podľa nás, ale my sa musíme riadiť podľa nej.“ (M. Claudius)

Úplne sa odovzdajme do Božích rúk a naša cesta bude cestou

Kristus Spasiteľ (Athos) 13. stor.

priamou, na ktorú budeme k sebe volať aj druhých a na konci ktorej sa stretneme s tým, ktorý nám tú cestu ukázal.

Je iba na nás, ako sa rozhodneme. „Lebo Pánove cesty sú priame a spravodliví po nich kráčajú, ale vzbúreni na nich klesnú.“ (Oz14,10)

brat Slavo Palfi

Ale Sion povedal: „Pán ma opustil, Pán na mňa zabudol.“ Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba. Hľa do dlaní som si ťa vryl, ...

Iz 49,14-16a

Svätý

Duch na Bystrej?!

Tohtoročné „horúce leto“ nám opäť príjemne spestrilo tento krát už 8. stretnutie gréckokatolíckej mládeže v BYSTREJ. Veľká účasť mladých a až tri turnusy svedčia o stále rastúcej popularite tohto **najväčšieho stretnutia svojho druhu na Slovensku**.

Tohtoročné stretnutie a nieslo v znamení blížiaceho sa Veľkého Jubilea 2000 a roku Svätého Ducha. O tom svedčí aj ústredná téma z Jánovho Evanjelia: „Svätý Duch vás naučí všetko.“ (Jn 4,26). Písaním o tom, ako tu bolo krásne, ako sme sa zabávali (najmä chlapci zo skupiny Anastazis tu večer spravili poriadne „roššambo“), sútažili, vymýšlali rôzne zábavné programy by bolo len opakovaním, lebo o. Ján Karas o tom napísal v Slove.

My sa zameriame trošku na duchovnú stránku tohto stretnutia. Veľa o atmosfére v BYSTREJ '98 vám napovie naša krátká anketa i svedectvá, ktoré zazneli ako ozveny na prežitý deň. Vašou vierou iste pohne aj príbeh otca Petra z Ukrajiny, ktorý vám vyrozpráva, čo robí Ježiš v jeho živote.

Krátka anketa ...

Tatiana , 20 r.

Tatiana Ty si už na Bystrej po šiesty krát. Prečo práve Bystrá? Čím Ťa dokáže osloviť?

Každý mladý človek hľadá zmysel života, alebo by ho aspoň mal hľadať. Ja som sa rozhodla pre život s Ježišom Kristom. A prečo? Viem, že tak, ako voda je nevyhnutná pre existenciu ľudstva (príprava jedla, nápojov, zavlažovanie polí ...) tak isto, ba viac je nevyhnutný pre nás Ježiš Kristus. A prečo Bystrá? Práve preto, že práve tam sa organizujú tieto stretnutia. Mimochodom v mojom živote to nie je len

Bystrá. Snažím sa zúčastňovať aj na iných stretnutiach. Lenže človek nemá vždy možnosť, či príležitosť byť na takýchto miestach. Na miestach, kde je všetko ľahšie, jednoduchšie. A tak to, čo mi dávajú takéto stretnutia (upevňujú ma vo viere, spoznávam hlbšie tajomstvá života ...); vlastne to všetko to poznanie snažím sa ukázať svetu svojím životom.

Marcela, 19 r.

Marcela, aké sú Tvoje dojmy z Bystrej?

Každý dojem vychádza zo srdca. A keď je tvoje ♥ naplnené láskou, čo myslíte, aké pocity tam môžu byť? BYSTRA '98, ako aj všetky stretnutia mládeže, ktoré sa uskutočňujú preto, aby ľudia, čo hľadajú šťastie našli ho a ľudia ktorí prežívajú radosť a pokoj utvrdili sa v ňom. Mne osobne toto stretnutie dalo viac ako môže čakať človek od tohto sveta, práve preto, že Svätý Duch prenikol naše srdcia, a ukázal nám, že každý jeden problém, každá jedna starosť môže byť radosným naplnením našich dní, keď do nich vpusťime Ježiša, jeho lásku, pokoru a vernosť.

Ludmila, 21 r.

Čo zanechala Bystrá v tvojom srdci? Akým spôsobom chceš doma rozhojňovať lásku a vieru, ktorú do tvojho srdca vliali duchovní otcovia?

Božie pohladenie. Znova ma Boh uistil, že ma miluje, že má riešenie na každý problém, že na mňa nezabudol. Som úbožiak, ktorého Boh miluje a ja milujem jeho. Láske chcem v sebe rozhojňovať modlitbou, pre druhých chcem vydávať svedectvo svojím životom a to hlavne úsmevom. S pomocou Božou chcem žiť Krista.

Pacco [Pako], 19 r.

Akým spôsobom chceš vydávať svedectvo, keď sa vrátiš domov?

Svedectvo môžem vydávať vlastne svojimi skutkami. Snažiť sa zareagovať na každú situáciu postojmi Pána. Brat ho za svoj idol. Ale aj delením sa o svojich skutkoch, o mojich prežitých milostiach, ktoré nám dáva neustále Pán. Chce nám povedať, že stále máme novú šancu začať žiť a spozať svetlo pravej viery.

Táňa, 21 r.

Cím je naplnené tvoje srdce po tomto stretnutí?

To, čo človek prežíva vo svojom vnútri je veľmi ľahké položiť na kus papiera, pretože vútro je jednou z veľkých záhad, ktoré sa jediným šmahom nedokáže prejavíť. Človek vo svojom živote prežíva veľa-preveľa chvíľ, ktoré pokladá bud za krásne a plné radosti, alebo chvíľe, ktoré sú naplnené starostou a nostalgiou. K chvíľam plným radsoti sa do môjho života zapísala BYSTRÁ '98, ktorá bola tým balzamom na ubolenú dušu po ktorom dušička veľmi prahlala a hľadala ho. Stretnúť sa s takými dobrými a vzácnymi ľudmi pred Bohom a svetom je možné iba v spoločensve plnom lásky. A také spoločenstvo je možné vytvoriť len vtedy, keď každý jeden osobne dokáže otvoriť svoje srdce Pravde, ktorá očistuje, povzbudzuje a ukazuje smer. BYSTRÁ pre mňa bola krásnym úlomkom života akoby vytrhnutého z kontextu. Všetko to, čo sa tu medzi nami odohrávalo bolo až po okraj naplnené Láskou. Tou, ktorá je naším smerovaním našou podstatou.

Martina, 21 r.

Martina, prežila si na BYSTREJ niekoľko krásnych chvíľ. Zmenilo sa niečo v tvojom živote?

Prišla som do BYSTREJ asi v takomto rozpoložení: Verím, Pane, pomôž mojej neverie. Nemám nič a očakávam od teba všetko, Pane. A odchádzam s myšlienkovou: Pán môj a Boh môj. Nebesia rozprávajú o sláve Boha a obloha hlásia dielo jeho rúk. Zmenil moje srdce a upevnil vo mne vieri v jeho silu a moc. Som hriešna, ale milujem ňa, Pane. Vďaka ti Pane za všetkých a za všetko, lebo si prevýšil moje očakávania. Chcela by som všetkým mladým ľuďom povedať: Všetko okolo teba sú fakty a Boh má moc meniť fakty, pretože Boh je pravda. „Zlož svoju starosť na Pána a On sa už postará!“

o. Ján Karas, neznámy vek

Zmenilo sa u Vás niečo po Bystrej?

Ano. Uvedomil som si svoju nemohúcnosť. Boh mi ukázal, čo môže so mnou urobiť. Pocítil som, že Boh mi dáva nové srdce (Ezch 36,24). Skúsme sa modliť počas tohto roku jeden za druhého, s kym sme sa skontaktovali, aspoň raz do týždňa, a uvidíš, aké veľké veci robí Pán v Tvojom živote.

Lenka (animátorka), 21 r.

Lenka, práve si sa zo skupinou rozlúčila krásnou piesňou. Ako chceš oslavovať Pána, keď prídeš domov?

Na tomto stretnutí som si

jedna z päťdesiatich skupín

uvedomila, aké je dôležité spolupracovať so Svätým Duchom, aby som mohla vydávať svedectvo o Bohu. Budem sa modliť, aby ma Pán zmenil a aby som svojím životom vydávala znaky pravého kresťana, aby som bola dobrou „reklamou“ na kresťanstvo.

Scedectvá-ozveny na prezitý deň

Jana zo Starej Ľubovne

Ja vám chcem porozprávať o modlitbe príhovoru, o tom ako Boh mocne pôsobí v mojom živote, keď mu dôverujem! Žila som v rodine alkoholika a život v našej rodine sa stal trápením! Samé hádky, nepokoje, krik,... Ale BOH to všetko zmenil a našu rodinu zachránil. Pol roka sa naša rodina každý večer vrúcene modlila jednu desiatku sv. ruženca k Presvätej Bohorodičke za ockovo obrátenie. A Všemohúci BOH naše modlitby vypočul. V jeden večer si k nám otec kľakol a úprimne nám povedal: Som ovládaný alkoholom, ale chcem sa zmeniť. Od toho dňa ocko nepije. Stal sa zázrak za ktorý vrúche dakujeme nebeskému otcovi.

Janka z Bežoviec

Chcem Vám povedať, zázrak je to, že tu vôbec som medzi vami, tu na tomto stretnutí. Vážne som ochorela. Z Košíc ma previezli do Bratislavu. V nemocničnej izbe bola so mnou jedná kamarátka, od ktorej som sa dozvedela, že má leukémiu. Kamarátka o niekoľko dní zomrela. Mala som hrozný strach a bolo mi smutno. Tri mesiace

po tom, som mala stále zvýšenú teplotu. Opäť ma strach, či neostanem navždy ochrnutá. Rehoľná sestra z oddelenia mi priviedla knaza. Vyspovedala som sa a začala som sa z dôverou modliť, k Ježišovi. Spolu so mnou sa modlila aj rehoľná sestra i moji rodičia a stal sa zázrak. Boh ma uzdravil. Lekári to nemohli pochopiť, no ja viem, komu môžem ďakovať za svoj život a dar zdravia. Ďakujem Ti Ježišu.

Alena z Kružlova

„Koho Pán Boh miluje, krížom ho navštěvuje.“ Tieto slová mi stále hovorili tí, ktorí ma chceli potešiť, povzbudiť, ale aj posilniť, keď som bola smutná, akou som bola na začiatku mojej prvej skúsenosti s Pánom Ježišom. Bolo to v roku 1991. Večer mama odišla k susedom a ja som zostala sama. Zamkla som sa a sledovala som akýsi film v televízii. O nejakú chvíľu sa mama vrátila. Zazvonila. Chcela som ísť otvoriť, ale moje nohy ma neposlúchali. Kdverám som sa akosi doplazila, opierajúc sa o stenu ako malé dieťa, keď sa učí chodiť. Keď ma mama takto uvidela, zmohla sa iba na pláč. Prišli susedia, záchranka a odviezli ma do nemocnice. Najprv som bola v nemocnici v Bardejove a neskôr v Košiciach. Až raz mame oznámili, že niet nádeje, chodiť už nikdy nebudem. Všetci ju utešovali, že chodiť budem. Lenže tá chvíľa akosi neprichádzala a ja som tak túžila skákať, tancovať a hrať sa, ako ostatné dievčatá. V tejto dĺhej, bezradnej chvíli čakania som pomaly začala hľadať nádej a útechu u Toho, ktorý už za svojho pozemského života neraz povedal: „Dúfaj dcéra!“ Po mnohých zúfalých dňoch, týždňoch plných starostí a slz, prišli dni nádeje v Božiu pomoc. A tak raz jedného dňa som povedala lekárom, že nohy ma

Časť skupiny Anastasis.

už nebola, že by som sa chcela postaviť. Lekári mi to nechceli dovoliť, ale keď sestrička priviezla vozík a ja som sa postavila, vtedy videli, že môj stav sa nepochopiteľne zlepšuje. Dnes tancujem, hrám futbal, teším sa dobrému zdraviu. Bol to zázrak v mojom živote. celý ten čas to bola veľká skúsenosť s Pánom Ježišom, krásny a nezabudnuteľný zázrak, ktorý Pán Boh daroval mne, aby som ho lepšie poznala a bola mu verná po celý život. Je to skúsenosť ktorú mi nikto nemôže vziať, ani vyvrátiť. Môžem tu so všetkou pokorou povedať s Pannou Máriou: „Veľké veci mi urobil Ten, ktorý je mocný.“ (Lk 1, 49). Z vďak za toto zázračné uzdravenie, že sa môžem znova tešiť zo života, moja prvá cesta po uzdravení bola do nášho chrámu s kyticou kvetov, na oltár našej patrónky Presvätej Bohorodičky. Vďaka Ti Pane, aj Tvojej Presvätej Matke za pomoc a ochranu.

o. Peter (Ukrajina)

Už päť rokov pôsobím na Zakarpatskej Ukrajine v Mukachevskej eparchii, farnosť Ust-Čorna. Vidím, že som bezmocný, že nemám síl. A tak v nerozhodnosti hľadám Pánovu tvár. V Sv. Písme čítame, ako v živote Abraháma a Mojžiša sa Božia sila prejavuje v ľudskej slabosti. Do našej farnosti mal príšť náš vladyka. Všetko sme dobre pripravili, ale v sobotu začalo pršať. Keď dážď neprestával, prišiel som pred bohostánok, kľakol som si a nahlas som prosil Pána spolu so svojimi farníkmi. „Pane, Ty si veľký, Ty si silný. Nech ľudia poznajú, že Ty si silný Pán, ktorý vládneš nad mračnami. Ty môžeš urobiť zázrak, lebo tebe nie je nič nemožné. Do Tvojich rúk odovzdávam aj túto situáciu, zajtrajší deň. Osláv sa Pane v tejto situácii.“ A Pán sa oslávil.

Radujme sa a plesajme Pánovi.

Nastalo pekné počasie, ale len v našej farnosti. V okolitých dedinách pršalo. Vtedy som pocítil, ako Pán koná, keď mu dôverujeme.

Požičal som peniaze na opravu chrámu. Prichádzal termín na prvy splátku 700 dolárov. Poslednú noc som nespal. Skúsil som modlitbu tak, ako sa modlil Mojžiš, keď Izraeliti bojovali s Amalekitmi. Modlil som sa: „Bože, Ty si mi dal svoje prisľúbenie, svoje slovo, že ma neopustíš, nenecháš ma v hanbe, Ty si mocný Pán a ja Ti dôverujem. Nemám nijakého sponzora, len Teba. Kapitulujem pred Tebou. Viem, že v tejto situácii Ty máš správne riešenie, a ja ta už teraz za to chválím.“ Ráno prišli ku mne na návštive priatelia (saleziáni) z Košíc a priniesli mi presne 700 dolárov. Vďaka Ti Pane, že si vyriešil túto situáciu, že si sa takto oslávil.

Slúžili sme Sv. Božskú Liturgiu vonku. Bol silný mráz. Pri Božskej Liturgii mi bola veľká zima. A tak som sa pýtal Pána: „Prečo tu musím takto mrznúť, prečo ešte nemáme pozemok, ani peniaze aby sme mohli postaviť chrám.“ V duchu som aj nadával na Pána, prečo to dopúšta. Ved iní majú chrámy, kde sa v teple modlia. A Pán mi povedal: „Ja som si ťa vyvolil pre túto hodinu.“ Zrazu mi bolo teplo na duši aj srdci. Bol to úžasný pocit pokoja a radosti uprostred treskúcej zimy, keď sa mi takto Pán prihovoril. Prerušil som Svätú Božskú Liturgiu a povedal som všetkým prítomným, čo mi povedal Pán. On je Baránok Boží, ktorý berie všetku špinu sveta na seba. Je dobre sa vyžalovať Pánovi, povedať mu všetko,

pokračovanie na strane 30

sväty biskup a mučenik

JOZAFÁT

K U N C E V I Č

Sv. Jozafát Kuncevič sa stal mučeníkom apoštolskej práce pri zjednocovaní odlúčených kresťanov byzantského obradu s Rímom.

Jozafát, krstným menom Ján, sa narodil pravdepodobne roku 1580 vo Volodymyre (Włodzimierz), v dnešnej západnej Ukrajine. Po získaní základných vedomostí ho otec poslal do litovského Vilniusu, aby sa tam učil za obchodníka. Tu sa vtedy ešte pravoslávny mládenec dostal do styku s veriacimi a duchovnými východného obradu, ktorí boli zjednotení s rímskym stolcom. Toto zjednotenie sa uskutočnilo v rokoch 1595-1596 dohodou v Ríme a jej prijatím na synode v Brest-Litovsku. Ján sa rozhadol pridať sa k zjednoteným.

Pod vplyvom jezuitov vstúpil roku 1604 k baziliánom. Tu prijal rehoľné meno Jozafát, ktoré odvtedy používal. Troický monastier vo Vilniuse, do ktorého vstúpil, bol veľmi spustlý. Archimandriti zanedbávali svoje povinnosti. Nakoniec zostal v monastieri iba jeden mnich. Oproti

monastieru stál nádherný pravoslávny Monastier Svätého Ducha. Po začlenení sa do rehoľného života a po doplnení teologického štúdia bol roku 1607 vysvätený na diakona metropolitom Počejom. Ten mu uložil povinnosť kázať v monastierskom chráme. Čoskoro mal Jozafát okolo seba štyroch nádejných mládencov, ktorí boli ochotní pracovať na obnove monastiera.

Dňa 1.1.1608 vstúpil tiež do monastiera Jozafátov priateľ Rutský, ktorý bol onedlho vysvätený na kňaza. Rutský s Jozafátom pravidelne kázali. A čoskoro sa počet novicov v monastieri zdvojnásobil. Roku 1609 bol Jozafát ordinovaný. Vynikal veľkou znalosťou Svätého Písma a východných cirkevných otcov. Jeho kázne silne pôsobili na poslucháčov. Katolíkov uprevňovali vo viere a mnohých pravoslávnych privádzali k zjednoteniu s Rímom.

Už štyri roky po ordinácii vymenovali rehoľní predstavení Jozafáta za igumena (predstaveného)

kláštora baziliánov v Byteni a o rok neskôr sa stal archimandritom (vyšším predstaveným) vo Vilniuse. Jeho nábožnosť a schopnosti však upútali aj pozornosť vyšších cirkevných predstavených. Kyjevský metropolita Velamin G. Rucký ho vymenoval za koadjutora (pomocníka) vekom pokročilého polockého arcibiskupa Brolnického a v novembri 1617 ho vysvätili na biskupa. Keď starý arcibiskup o rok neskôr zomrel, Jozafát sa stal jeho nástupcom.

Jozafát nikdy netúžil po hodnostiach. No v tomto prípade poznal, že neprijíma pocty, ale ľahké a nebezpečné poslanie. A chcel ho vykonávať dôsledne, bez ohľadu na následky, ktoré môže vyvolat jeho horlivosť v Božej službe.

Jozafát bol arcipastierom a zároveň misionárom, apoštolom zjednotenia pravoslávnych s Rímom. Ako arcipastier sa usiloval predovšetkým pozdvihnuť úroveň svojich duchovných. Každoročne ich zvolával na synodu. Okrem toho ich osobne navštevoval, viedol ich k poriadku v živote a chrámoch, k dôstojnému a úctivému sláveniu bohoslužieb a k solídnemu vyučovaniu kresťanskej náuky. Na pomoc vyučovaniu im zostavil katechizmus.

Zvlášť ľahký bol jeho apoštolát zjednotenia. Jozafát bol však preň zapálený a venoval tomu aj svoje kázne, rozhovory. Rozhovormi a písaním dosiahol pekné výsledky. Ale od roku 1620 začali kozáci systematický boj proti jednote s Rímom. V polockom arcibiskupstve viedol

Ikona sv.Jozafáta

propagandu proti únii istý Melecij Smotrický. Podarilo sa mu pobúriť proti arcibiskupovi ľudí, najmä vo Vitebsku. Keď tam Jozafát prišiel, ľudia ho prepadli v jeho biskupskom paláci, zbili ho, dovodali oštepmi a nakoniec dorazili veľkou sekerou. Jeho telo hodili do rieky Dviny. Bolo to 12. novembra 1623.

O niekoľko dní voda vyplavila arcibiskupovo telo. Uniatskí kňazi ho odniesli v sprievode plačúceho davu do chrámu. Tu zostało vystavené deväť dní. V roku 1916 previezli jeho telesné pozostatky do Viedne a roku 1949 za zaujímavých okolností do Ríma, kde sú uložené v chráme sv. Petra pod oltárom sv. Bazila Veľkého.

Polockého arcibiskupa a mučeníka Jozafáta vyhlásil za blahoslaveného roku 1643 pápež Urban VIII. a za svätého Pius IX. roku 1867. Pápež Pius XI. pripomenuл trojité výročie mučeníckej smrti sv. Jozafáta roku 1923 osobitnou encyklikou.

Výpovede svedkov pri procese blahorečenia:

Skraba, baptista, vitebský mešťan:

(pokračovanie zo str. 27)

čo nás trápi, bolí, v čom si nevieme rady, a verit, že On je živý Pán, ktorý vstúpi do našich problémov. On má záujem o náš život. On je našou silou, len treba s Ním denne viest rozhovor v modlitbe.

Raz prišli na faru s chorým dietatom. Pomyslel som si, že tu by im mohol pomôcť lekár a antibiotiká. Ale oni na to nemajú peniaze. Prosia ma o modlitbu. A tak som sa modlil: „Páne Ježišu, Ty si povedal, ak nevidíte zázraky, neveríte. Ak uznáš za potrebné, aby tito ľudia uverili v teba, že ty im prinášaš spásu, ukáž, že ty si Pánom nad touto chorobou.“ A Pán dáva tieto dôkazy. Dieta je uzdravené.

Takto zasahuje Boh, keď my kapitolujeme vo svojej istote a plánoch a začneme mu neobmedzene dôverovať. On je živý Pán. My o ňom máme hovoriť ako o tom, koho máme nesmierne radi. Na našej tvári, v našich očiach to má byť vidieť, že On je naším Bohom, Pánom, Spasiteľom.“

„Poznal som sedem polockých arcibiskupov, avšak takýto, ako bol on, neboli žiadni z nich. Neexistovala nijaká príčina, aby musel zomrieť. Snáď len to, že sa nazýval zjednoteným, uniatom. Dokonca i keby neboli v nebi, neprislúcha nám ani sa dotknúť jeho telesných pozostatkov.“

Iwan Teslikowski, polocký starosta a dlhorocný Jozafátov odporca:

„Ja sám, keď som vyznával pravoslávie, mnohí ďalší takého istého presvedčenia sme mali vždy tú najlepšiu mienku o Sluhovi Božom a jeho živote a mysleli sme si o ňom len to najlepšie, odsudzovali sme len jedno, že uznával pápeža.“

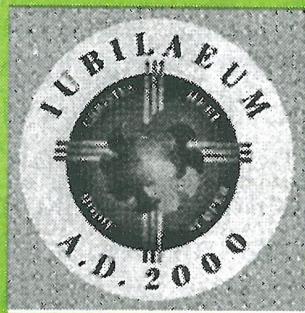
Spracoval Miroslav Macko

ZÁVEROM...

Toto jedinečné stretnutie grécko-katolíckej mládeže na východe Slovenska dáva pocítiť všetkým prítomným, že Ježiš v našich srdciach stále žije a viera našich otcov nie je tradičná. Naša viera je živá, tak ako je živý Ježiš Kristus. S radosťou možno konštatovať, že stretnutie nie je záležitosťou len východnej republiky, ale ako svedčia mladí zo Spiša, Popradu, Bratislavu, aj celého Slovenska. Účasť dvoch dievčat z Moravy, niekoľkých Ukrajincov a jedného Taliana nám dáva možnosť uvažovať o „nadnárodnom stretnutí medzinárodného významu“! Už dosť bolo slov. Na to, aby sme uverili, ako je na BYSTREJ fajn treba len jedno. Príšť sem, zažiť atmosféru radosti, pokoja, nádeje a Svätého Ducha. A preto neváhajte drahí mladí priatelia! Už teraz sa tešte, ako prežijete nasledujúcu BYSTRÚ '99. Verím, že prídete všetci, aj s vašimi priateľmi.

brat Matúš Marcin

Za poskytnutie svedectiev ďakujeme o. Jánovi K.

Veľké jubileum S Máriou do tretieho tisícročia 2000

„Blíži sa tretie tisícročie od narodenia Krista Pána. Istou cestou nás k nemu vede Bohorodička svätá Panna.“

(S. Veigl: Blíži sa tretie tisícročie)

Svätý Otec Ján Pavol II. pri vstupe do Mariánskeho roku (1998) a po ňom i kardinál J. Ratzinger prízvukovali myšlienku, že každé ucelené spoločenstvo, v ktorom má vládnuť harmonický život, musí mať matku. Bez nej hynie, zaniká, rozpadá sa.

Cirkev je rodina, je spoločenstvo a teda najprirodzenejším konštruktívnym prvkom a preto Božia Matka má v nej zvláštne miesto. Na to pamäta Svätý Otec Ján Pavol II., ktorý nevynechá žiadnu príležitosť, aby sa neobrátil k tej, ktorá je požehnaná medzi ženami. (Lk 1,42), v živote ktorej urobil Boh veľké veci (Lk 1, 49).

Už v spomínanom Mariánskom roku s vlastnou encyklikou Redemptoris Mater, nás Svätý Otec upozorňuje na to, že Panna Mária je Matkou v najvyššej možnej mieri s pochopením pre všetky naše ľudské potreby a v čom ju môžeme nasledovať.

Preto v Kalendári Jubilejného roku 2000, ktorý vydala Centrálna komisia Veľkého jubilea 2000 – „vtelenie Božieho Slova a narodenie Krista – zohrala Mária z Nazaretu podstatnú

úlohu. Vo vtelení prijala v mene a v zastúpení svojho ľudu a celého ľudstva Božieho Syna, v narodení ho dala svetu, predstavila ho svetu, vložila sa do služby Kristovho spásneho diela.“

Apoštolský list Svätého Otca Jána Pavla II. Tertio Millennio adveniente,

Ruská ikona Bohorodičky

ktorý vydal s približujúcim sa tretím tisícročím nového letopočtu, hovorí opakovane o Panne Márií a pripomína, že "tvrdenie o ústrednom postavení Krista nemôže byť teda oddelené od uznania úlohy, ktorú zohrala jeho najsvätejšia Matka" (43)

V Apoštolskom liste Tertio Millennio adveniente prípravná fáza pred vstupom do tretieho tisícročia prebieha v časovom rozpätí troch rokov.

Rok 1997 bol venovaný uvažovaniu o Kristovi. Svätý Otec pripomína, že v tomto prvom roku stane sa Panna Mária predmetom rozjímania v tajomstve božského materstva. "Jej úcta, správne chápaná, nemôže nijako byť na škodu dôstojnosti a účinnosti Krista, jediného prostredníka. Mária skutočne stále ukazuje na svojho Božieho Syna a stáva sa pre všetkých veriacich vzorom žitej viery. Cirkev, keď myslí zbožne na ňu a rozjíma o nej vo svetle Slova, ktoré sa stalo človekom, tak vlastne s väčšou a hlbšou úctou preniká do najvznešenejšieho tajomstva Vtelenia a stále viac sa stavia na roveň svojmu snúbencovi" (43)

Rok 1998, druhý prípravný rok je venovaný úvahе o Svätom DUCHU a jeho posväcujúcej prítomnosti v spoločenstve Kristových učeníkov. Spomínaný Apoštolský list v závere tohto roka hovorí: "O Márií, ktorá pôsobením Svätého Ducha počala vtelené Slovo a ktorá potom po celý život sa dala viest jeho vnútorným pôsobením, budeme v tomto roku rozjímať a budeme ju napodobňovať predovšetkým ako ženu, ktorá poslušne počúvala hlas Svätého Ducha..."(48).

Rok 1999, tretí a posledný prípravný rok, má za úlohu rozšíriť horizont veriaceho človeka o Bohu Otcovi, ktorý je na nebesiach (porov. Mt 5,45). "V tomto širokom horizonte úloh" hovorí sa v spomínanom Apoštolskom liste, - "bude pred zrakmi veriacich prítomná Najsvätejšia Panna Mária, vyvolená dcéra Otca, ako dokonalý príklad lásky - tak k Bohu, ako aj k blížnemu ... Jej materstvo začaté v Nazarete a dožité v najvyššej miere v Jeruzaleme pod krížom, bude sa v tomto roku cítiť ako vnútorné a naliehavé pozvanie pre všetky Božie deti, aby sa vrátili do domu svojho Otca a počúvali jej materinský hlas: "Urobte čo vám Kristus povie."(Jn 2, 55, TMA,54)

Záverom tohto Apoštolského listu Svätý Otec píše: "Zverujem túto záležitosť celej Cirkvi nebeskému príhovoru Márie, Matky Vykupiteľa. Ona, Matka krásnej lásky, bude pre kresťanov, kráčajúcich v ústrety Veľkému jubileu tretieho tisícročia hviezdou, ktorá s istotou povedie ich kroky k Pánovi..." (59).

Sv. Bernard, veľký ctiteľ Panny Mária, napísal: "Mnohé veci by išli ľahšie, keby sme v našom živote dávali viac miesta Márií." Nuž dajme jej miesto, ktoré jej patrí aj v tejto príprave k Veľkému jubileu 2000. Týmto spôsobom veľké jubileum Krista sa – spontánne, silou nerozlučného spojenie Božieho Slova a Panny Marie v tajomstve narodenia Pána - stane takpovediac Jubileom Matky.

Mgr. František Dancák

Zasmejte sa... Zasmejte sa... Zasmejte sa...

Michelangelo maľoval obraz posledného súdu a medzi zatratenými zobrazil tiež jedného kardinála, s ktorým sa neznášal. Urazený kardinál žiadal pápeža Klimenta VII., aby ho prinútil postavu zmeniť. Pápež sa nechcel do ich sporu miešať a odpovedal: „Vyslobodíť sa je možné iba z očistca, z pekla nie!“

Slávny španielský kazateľ zabudol v rukáve kartu a tá mu pri kázaní vypadla z kazateľne medzi ľudí. Kazateľ sa nenechal vyviest z miery, ukázal na jedného chlapca a povedal: „Zdvihni ju a povedz mi, aká je to karta!“ Chlapec poslúchol a prehlásil: „Srdcové eso.“ „Vidíte,“ pokračoval kazateľ, „taká je dnešná mládež, katechizmus nepozná, ale karty áno!“

Istá dáma odchádzala hneď po svätom prijímaní z kostola domov. Sv. Filip Neri poslal štyroch ministriantov so zapálenými sviečkami, aby išli vedľa nej a tak ju upozornili, ako nezdvorilo sa správa k Bohu.

Zmysel pre humor mal aj sv. farár arský Ján Vianey. Raz prehlásil: „Môj život je ohrozený, už ma liečia štyria lekári, a ak sa k nim pridá aj piaty, tak som stratený!“

Jedna žena dala na hrob svojho

muža nápis: „Odpočívaj v pokoji, môj drahý manžel!“ „...pokiaľ za tebou neprídem,“ dodávali k tomu ľudia čo ju poznali.

Rozpráva jeden kňaz z pohraničia: „V nedelu popoludní, keď som sa vrácal domov po odslužení štvrtnej liturgie, zastavili ma policajti a dali mi fúkať do balónika. Zazelenal sa. Vysvetľoval som im, že som kňaz, že mám veľa farností a aspoň v niektorých mám v nedelu sv. liturgiu, pri ktorej pijem víno. Prepustili ma bez pokuty s odôvodnením, že pijem víno v rámci plnenia svojich pracovných povinností a viackrát ma už nezastavovali.“

Chlapček sa prechádza po cerkvi, až príde do svätyne, kde ho nájde pán farár. Chlapček ukazuje na svätoštanok: „Však máš v tom domčeku Ježiška?“ Pán farár prisvedčí a chlapček rozhorčene zvolá: „Tak mu predsa otvorte dvierka, lebo sa tam zadusí!“

Staršia pani sa vyznáva. Dopustila som sa týchto hriechov: „Nadávala som baranovi a manželovi. Toto sú moje hriechy, zo srdca ich ľutujem a služujem sa polepšíť.“ „No tak dobre,“ hovorí kňaz, „ako pokánie sa obidvom ospravedlňnite!“

Zostavil brat Michal.

P A N P K E L B O Á M O J Ž I Š N J E R U Z A L E M O
 A V A A L M O T O R K A O I J I P A P A G A J E D Y M
 N O T Y A A S Z N E B O A D E Ž A O S V M K U D R D A
 A D A I D N O T V B D S C H Š A E N N K K O A L A E L S
 G E N N I U S T R R L K I Y N J T O E E O Z E P N O A
 I D A I V E Š Č A O O E M O N # A E J L Z K L A U Ď D
 A P N Č O L E E J A S M # N A P U N R L A A A Z Ě A A

osemsmerovka

Pan, oblek, Mojžiš, žid, Jeruzalem, losos, panagia, Natan, kladivo, noty, motorka, Emanuel, papagaj, dym, mydlo, Masada, nebo, lekvar, Ada, panda, strom, rebro, Odra, duše, raj, sloj, nič, blen, mina, pantau, Anna, Iod, koks, syn, los, Alena, aleluja, koala, zakazka, zoo, dreň, západ, Joachim, Dajan, ter, Ida

KVÍZ

1. Čo znamená výraz „Ad limina apostolorum“?

- a) čítanie apoštola na liturgii
- b) k nohám apoštolom
- c) 12 apoštolov

2. Ktorá encyklika Jána Pavla II. pojednáva o zjednotení?

- a) Evangelium vitae
- b) Ut unum sint
- c) Fides et ratio

3. Kto je záhadný pán JUDr. Elemír Erby?

- a) poslanec NRSR
- b) ľudový rozprávač Ďuri Štachytka
- c) náš brat prvák

4. Koľko rokov je Karol Wojtyla pápežom?

- a) 20
- b) 10
- c) 15

Správne odpovede kvízu 3/98:

1a, 2b, 3b, 4c

Správne znenie tajničky: Ján Pavol II.

Knihy **Otče náš** a **Synaxár** posielame:

Mária Múdra, Klenov pri Prešove

Martin Laban, Stankovce

Katarína Litráková, Strázske

Výhercom srdečne gratulujeme a ďakujeme za prejavenú priazeň. Správne odpovede z dnešného kvízu a osemsmerovky posielajte do **4. decembra**.

Prosíme vás, aby ste nám posielali vaše pripomienky, nápady, príp. aj vaše príspevky do nášho spoločného časopisu.

Prameň - časopis gréckokatolíckych bohoslovcov vydáva Spolok biskupa Petra Pavla Gojdiča v Prešove. Registračné číslo: OÚ - XI/17/93. Šéfredaktor: Matúš Marcin. Redakčná rada: Miroslav Macko, Slavomír Paltí, Michal Gleyaňák. Grafická úprava: Peter Bereš, Miroslav Pružinský, Daniel Dzurovčin, Vladimír Starosta. Adresa redakcie: Prameň, P.O.Box 212, Sládkovičova ul. 23, 08001 Prešov. Telefón: 091/721 277-8. Fax: 091/733 840. Nevyžiadane rukopisy nevraciame. Podávanie novinových zásielok povolené VRP Košice, č.j. 1176-PTP-1994 zo dňa 19.4.1994. Litografie: OPAL spol. s.r.o., Prešov. Tlač: Tlačiareň Juraj Kušnír, združenie podnikateľov, Sabinovská 117, Prešov. Väzba: Vydavateľstvo Michala Vaška, Ružová 22, 080 01 Prešov.

VĚDKA ZA PODPORU

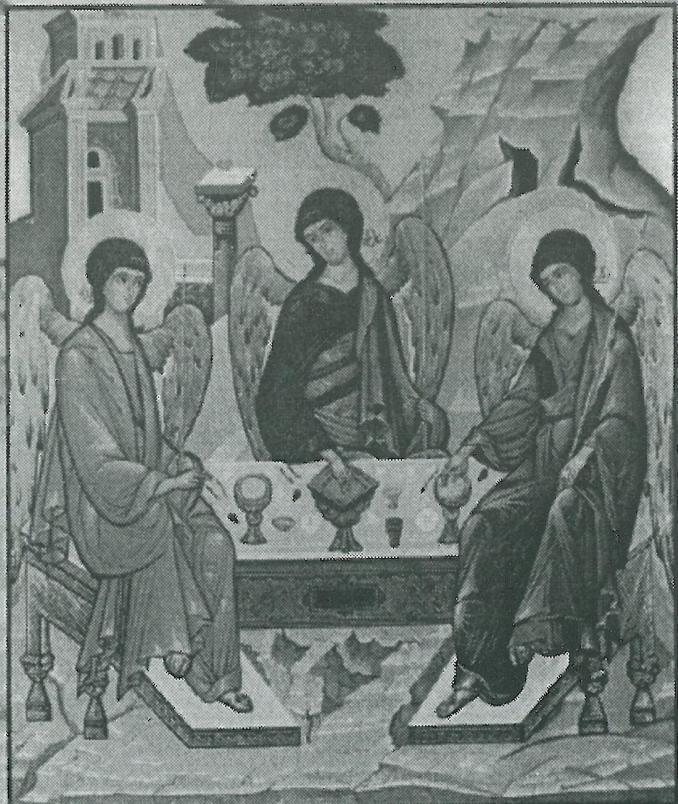
Nová kniha

„Pane, nauč nás modlit sa...“, prosili učeníci. A Ježiš im predložil modlitbu Otče náš. Od tej chvíle, deň čo deň tisíce a tisíce kresťanov opovažujú sa Bohu povedať: Otče náš! Je to najvznešenejšia modlitba, akú vyslovili pery človeka. Známa, až veľmi známa, a predsa skrývajúca tajomstvá a poklady.

K pochopeniu tejto modlitby nech slúži aj táto zbierka myšliemok a príkladov od autora Františka Dancáka, ktorá v týchto dňoch vyšla vo vydavateľstve Spolku Biskupa P.P. Gojdiča. Túto jedinečnú knihu (cena: 39 Sk + poštovné) si môžete objednať na adrese:

**Spolok biskupa P. P.
Gojdiča
Sládkovičova 23
P. O. BOX 176
080 01 Prešov**

František DANCÁK

Otče náš

Všetko najlepšie

Sväty Otec Ján Pavol II. oslávil 28. septembra štyridsiate výročie biskupského svätenia a 16. októbra oslávil dvadsiate jubileum svojho pontifikátu. Aj my, prešovskí bohoslovci mu prajeme všetko najlepšie.

Mnohaja i blahaja lita.

